

ВІСНИК

V I S N I Y K

THE HERALD

Суспільно-політичний місячник

РІК XXXI, Ч. 3
YEAR XXXI № 3

БЕРЕЗЕНЬ 1978
MARCH 1978

ЦІНА 0.80 ЦЕНТІВ
PRICE \$ 0.80

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

З М І С Т

Величний чин нації — Звернення Проводу ОУН	1
Спиридон Черкасенко — Пам'яті Шевченка	2
У 60-річчя української державности — Президія СУВФ	3
Ще один крок назустріч детантові	4
Б. Озерський — Проблеми міжнародної політики і московська агресія	5
Советський шпигун падає з неба	8
Б. Давиденко — Атомові війна і цивільна оборона	9
Вістки з України	10
Михайло Кушнір — Досліджування і навчання (продовження)	11
Зіновій Карбович — Воююча Україна і вільний світ	13
Психоаналітики і злочинці	15
Українські політичні в'язні	16
Л. Рихтицький — Україна у світі	17
Як там у Кремлі?	18
Л. Р-цький — Туристичні „атракції” Советського Союзу	19
В. Гаврилюк — Весняна ода (поезія)	21
Створено Відділ АФ АБН у Нью Йорку	21
Заява колишніх вояків УПА	22
Москалі будують суперзброю для знищення ракет і сателітів	22
Свляц. Василь Романюк — Справа релігії вічна	23
І. Левадний — Забороло українських вольностей	24
С. Женецький — Порожня слава Брежнєва	27
Д-р О. Соколишин — Рід Ліщинських	28
Софія Наумович — Огляд книжкових видань	29
Послання Вальдгайма	29
Історія одного села — рецензія	31
Панько Незабудько — Про що снила стара кобила (фейлетон)	32

В І С Н И Ю

ВЕЛИЧНИЙ ЧИН НАЦІЇ

ЗВЕРНЕННЯ ПРОВІДУ ОУН З ПРИВОДУ 60-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

На шляху історичного ставання української нації державні Акти 22 січня 1918-го і 22 січня 1919 року займають особливе місце.

Це — великі дороговкази нації, яка черговий раз після століть неволі проголосила світові свою незламну волю до незалежного суверенного життя і об'єднала українські етнографічні землі в єдину самостійну соборну українську державу. Це відновилися славні державницькі традиції козацько-гетьманської і княжо-королівської епох української державности, що на їхніх державотворчих коренях спиралася українська держава 1918/19 рр. Вона — це продовження державного існування нації попередніх періодів нашої історії, так, як наступні історичні державні і революційно-державні Акти 30 червня 1941 р., УПА-УГВР, Карпатська Україна-це продовження нерозривної державницької традиції 1918/19 рр. Шістдесят років тому не творилася, а відновлялася держава нації з тисячолітньою державною традицією.

Навколо Січневих Актів єднається увесь український народ. Чергові державні акти завжди наново засвідчували непоборний змаг нації до суверенного життя.

Коли у золотому Києві 1918 р. 22 січня дзвони Св. Софії сповістили народів України і всьому світові, що волею нації і її силою відновлюється українська держава у формі Української Народньої Республіки, почався новий період в житті української нації. Тоді почалася б нова, революційна епоха в укладі міжнародних сил світу на руїнах російської імперії, якби українська держава була втрималася. Українські патріоти-державники, доцінюючи значення збройної сили для боротьби за визволення нації і закріплення державности, творили українську армію, якої домагалася здорова національна стихія. Народ за почином М. Міхновського горнувся до ЗБРОЇ! Якщо б у нашої по-

літичної провідної верстви того часу розуміння відвічних істин будови держави було на висоті історичного пізнання й закономірностей національного життя, а ідея власної держави і власних збройних сил стояла понад усе, то підстави й вигляди для остаточної перемоги української нації були б безмірно більші. Армія Української Народньої Республіки на чолі з Головним Отаманом Симоном Петлюрою і Українська Галицька Армія стали на захист відновленої української держави проти наїзників з москалями на чолі.

Після кількарічної війни героїчних українських армій проти московських, польських та інших ворогів України нас зоройно переможено, а символ тодішньої визвольної війни, Голова Української держави Симон Петлюра, був замордований Москвою. Головний Отаман завжди наново намагався підняти збройну боротьбу проти Росії. Слава про Зимові Походи, про Базар, про холодноярських повстанців — невмируща.

На світлих традиціях армій Української держави 1918/19 рр. виростало нове покоління УВО, ОУН, УПА, а героїчна постать полк. Євгена Коновальця — великого соборника — єднає епохи.

У боротьбу нації в поході в українські збройні сили, Українську Повстанську Армію (УПА) під командуванням ген. Романа Шухевича-Чупринки під час Другої світової війни включаються і нескорені воїни Визвольних Змагань 1918/19 рр. як продовжувачі героїчних епох.

Для Західного світу залишається злощасний досвід з обох останніх періодів нашої історії. Якщо б визвольна війна України не була Заходом нехтувана і не були її вороги ним підтримувані, російська тюрма народів і большевицька система були б знищені і людство жило б сьогодні у тривалому мирі й безпеці. Укра-

їнська держава вчорашня і тим більше завтрішня — це ключове питання розв'язки міжнародної політичної кризи, створеної Москвою, — це ахіллесова п'ята російської імперії і комуністичної системи.

Як битва під Полтавою — на думку визначних воєнних теоретиків Заходу — була одною з вирішних битв світової історії, так майбутній Конотіп зміцнить політичну мапу континентів, коли буде завалена російська імперія і знищений більшовизм. Січневі Акти це теж візія величного переможного завтрішнього дня не лише для України. Вони присвічують незмінно українському народові на його героїчно-тернистому шляху і єднають його у спільному змагу. Російський народобивець-варвар не знищить і не викоренить з душі нації ані її величних традицій, ані її символів — Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Миколу Міхновського, генерала Романа Шухевича-Чупринку, Степана Бандеру.

Січневі Акти пригадують нам, що без власної влади народу на його землі, без суверенності немає волі, без збройної сили, без армії немає власної влади, без об'єднання українських етнографічних земель в українській державі — немає тривалої самостійності, бо послаблену українську державу завалили б її відвічні вороги. Тому обидва Січневі акти нерозривно поєднані у змаганні за світле майбутнє України.

Герої Українських Визвольних Змагань 19-18/19 рр. так, як і Герої Української Повстанської Армії, яка понад десять років вела збройну боротьбу проти окупантів України за Самостійну Соборну Українську Державу, залишили нам заповіт: без збройної боротьби не може бути визволення України, без власної армії не може бути власної держави!

Хай живе героїчний Український Народ!

Хай живуть Українські Збройні Сили!

Хай живе Українська Національна Революція!

Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

*****
 СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ
 НА
 ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСНИКА“
 *****

Спиридон Черкасенко

ПАМ'ЯТІ ШЕВЧЕНКА

Йі, окрадену, збудили
 в огні,
 і розпинають,
 цькують, катують що є
 сили...
 Розбіглись діти в метушні
 і десь блукають...

Широкий степ, поля,
 облоги,
 лани —
 в скаженій люті
 залляли кров'ю перемоги
 вже не царі, вже не пани,
 раби розкуті!

Тепер під прапором свободи
 її
 взяли на муки:
 Світам співали пісню згоди
 і в крові праведній свої
 мочили руки.

Йі, окрадену, збудили
 в огні...
 Але в пожарах
 розкрились давнії могили,
 збудився велет до борні,
 як грім у хмарах!
 Ще бій один, ще бій
 останній, —

народ
 єдиним рухом
 розіб'є полчища погані
 й Тебе згадає без скорбот
 великим духом!..

*****

БІЛЬШІСТЬ ЗАСУДЖЕНИХ НА ДОСМЕРТНЕ УВ'ЯЗНЕННЯ ВИХОДЯТЬ НА ВОЛЮ ЗА 15 АБО Й МЕНШЕ РОКІВ

Більшість убивців і рецидивістів, засуджених на доживотне ув'язнення, розгулюють по вулицях, відсидівши в тюрмі лише 15 або й менше років.

У Північній Дакоті, наприклад, особу, засуджену на досмертне ув'язнення, можуть випустити на волю відразу ж після винесення вироку. У Вермонті пересічний „досмертник“ сидить у тюрмі лише п'ять років.

„Досмертники“ залишають тюрму звичайно за 15 років. Фактично в Америці досмертного ув'язнення не існує. Досмертні вироки лише вводять амери-

У 60-річчя УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

22-го січня 1918 року в столиці Києві пролунали історичні слова: „Народе України! Твоєю волею, силою, словом утворилася на українській землі вільна українська республіка... Однині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу...”

Після довгих років неволі всій Україні і всьому світові IV Універсал проголосив самостійність і незалежність української держави — такої, якою вона була в княжій добі й у великій козацькій добі — в часах нашої величчї і слави.

Тиждень пізніше, 29-го січня 1918 року під Крутами — українська молодь звела перший — після бою під Полтавою в 1709 році — бій з московською навалою, що наступала на Київ, щоб задавити українську державу.

Під Крутами молодію, гарячою українською кров'ю 22-го січня був підписаний історичний документ України, IV Універсал, була стверджена непереможна воля українського народу

*****

канських громадян в оману. Люди задоволені, що злочинець дістає суворий вирок, але вони обманюють самі себе, вірячи, що закон стоїть по їхньому боці і охороняє їх від убивців, які на волі продовжують поповнювати злочини.

У кожному стейті до злочинців інакше ставлення. Наприклад, у Луїзіяні засуджений на доживотню кару сидить у тюрмі від шести до семи років, у Вайомінгу — 9.1 року, на Флориді — 9.6 року, в Алабамі — 10 років, у Делавері — 12.5 року, в Джорджії — 13-14 років, у Північній Дакоті — 18 років і в Пенсильвенії від 17 до 20 років.

Масовий убивця Річард Спек, який брутально замордував вісім медичних сестер у 1966 році, може бути випущений „на чесне слово” за 11 років, не зважаючи на те, що його засуджено на час від 400 до 1200 років.

Як людина подібна до Спекса може бути випущена „на чесне слово?” В Іллінойсі закон дозволяє — не зважаючи на вимір вироку — після 11 років і трьох місяців випускати злочинця на вулицю. Щоправда, щоб виправити ситуацію в цьому стейті, недавно ухвалено тримати досмертно засудженого злочинця в тюрмі без шансів вийти на волю. Суддя Вартон Робертс з Нью Йоркського найвищого Суду підтримує це рішення іллінойської легіслатури. Треба сподіватися, що такі самі рішення ухвалить і в решті стейтів Америки.

на свободне життя у своїй суверенній державі — „в своїй хаті своя правда і сила, і воля!” Кров, проллята за свободу — це печать, якої не знищать жадні ворожі сили.

Бій під Крутами — це Рубікон Української Національної Революції. Закінчилися вагання, шукання і сумніву провідників революції 1917 року. Україна ступила на єдиноправильний шлях, шлях боротьби, заговорила мовою зброї, мовою, яку єдино розуміє і респектує ворог. Самостійна держава і боротьба за неї.

На цьому шляху вписано ще одну історичну дату — проголошення української держави 1-го листопада 1918 року у Львові і ще одну велику дату: 22-го січня 1919 року в Києві — обидві держави з'єдналися в єдину соборну самостійну державу: „віднині зливаються в одно віками відділені одна від другої частини — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну велику Україну”.

Акти 1918 і 1919 років говорять виразно про те, чого прагне український народ. Його волю стверджує безупинна, завзята, жертвна боротьба.

І хоч перші визвольні змагання нашого народу 1917-1921 рр. закінчилися невдачею, ворог подужав нас, боротьба за свободу, за суверенну українську державу не припинилася. Набрала лише інших форм, а саме підпільно-політичної революційної боротьби, що її провадили ті, що не склали зброї — повстанці, революціонери, підпільники: БУД, СВУ-СУМ на сході, а на заході Українська Військова Організація і ОУН під керівництвом полк. Євгена Коновальця і в Західній Україні під проводом Степана Бандери, що пізніше став і прапором української визвольної боротьби.

ОУН продовжує Українську Національну Революцію в нових складних умовах між Першою і Другою світовими війнами: 15-го березня 1939 року проголошено самостійність Карпатської України, 30-го червня 1941 року відновлено українську державність, стверджуючи незмінну волю українського народу, висловлену в актах 22-го січня і 1-го листопада, що дало початок другим визвольним змаганням.

І знову до відвертої збройної боротьби за ту саму мету стало друге українське покоління, покоління українських націоналістів, ті, що поставили своєю девізою „здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї”.

За проголошену 30-го червня відновлену державу стає Українська Повстанська Армія — сотні тисяч українських воїнів під керівництвом Головного Командира ген. Романа Шухевича - Тараса Чупринки ведуть збройну визвольну боротьбу більше як десять років (1941-1952), всенароднє повстання, як назвав цю боротьбу один із сьогоднішніх борців.

„Український Народе! Революційним здвигом, зброєю твоїх найкращих синів ти здвигнув у 1917-18 роках українську державу. Героїчна боротьба твоїх предків і пам'ять про їх лицарську смерть за українську державу — це для тебе наказ!” — проголосила Українська Головна Визвольна Рада (УГВР), революційний Уряд України в часі цієї боротьби.

І цей наказ з найбільшою посвятою і героїзмом виконує український народ.

На жертві і крові своїх батьків і матерів, що навіть і в московських концтаборах не перестають боротися, — виросло нове, молоде, третє покоління, яке продовжує боротьбу.

В Україні прапори визвольної боротьби бере в свої дужі руки молода українська генерація, що мужньо і відважно виходить на шлях, як авангард свого народу. Боротьба йде скрізь: у підпіллі, в літературі, в культурі, школах і в колгоспах, у фабриках і в університетах, в науці, в концтаборах, в селах і містах... Різні форми, відтинки і вияви визвольної боротьби.

Та сама мета, той самий шлях і ті самі прапори. Ті самі сини й ті самі дочки українського народу. Вони йдуть, не зважаючи на переслідування, арешти, ув'язнення, вивози, концтабори, не зважаючи на жертви. Йдуть тим самим шляхом, що їхні попередники — батьки й діди: „ім північні вітри гудуть, їм сніги замітають путь, а вони ідуть без упину...”, і жадна ворожа сила не спинить їх у їхньому поході до волі! „Покотилася лявіна, і де в світі тая сила, щоб в бігу її спинила!”

„Ми, українські націоналісти, ув'язнені у Вла-

димірській тюрмі за нашу участь в українському національному русі... Наша ціль — вихід зі складу ССРСР і побудова української держави”, — заявляють українські політичні в'язні. А це і є мета всього українського народу, за ту мету боролися наші батьки, боролася наша генерація і бореться теперішня, третя українська генерація.

В цьому запорука, що мета 22-го січня буде досягнута, боротьба нашого народу і наша закінчиться перемогою!

Президія СВІТОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

Січень 1978

*****

ЩЕ ОДИН КРОК НАЗУСТРІЧ „ДЕТАНТОВІ”

Співробітник КГБ, чи пак службовець советської амбасади, торговельної чи ще якої там місії може вільно походити по вулицях Нью Йорку, Вашингтону або якогось іншого американського міста і заводити розмови на будь-які теми з його мешканцями. Йому вільно навіть брати у цих мешканців інтерв'ю, щоб потім у перебріханому вигляді друкувати їх у московській пресі.

Але зовсім не так у країні „зрілого” соціалізму. Згідно з розпорядженням із Вашингтону американським кореспондентам, акредитованим у Москві, заборонено зустрічатися з „дисидентами” без попередньої згоди американського амбасадора.

Нове правило введено після того, як урядова советська газета „Известия” виступила з гострими атаками проти американських дипломатів у Москві, обвинувачуючи їх у вербуванні дисидентів для виконання шпигунських завдань.

Тепер контакти з дисидентами і взагалі мешканцями Москви перестали мати централізований характер.

Як сказав один західноєвропейський дипломат, американський амбасадор Тун хоче заасекурувати себе від будь-яких „сюрпризів”. З його ініціативи співробітникам амбасади заборонено приймати від дисидентів будь-яку кореспонденцію.

Очевидно, після заборони доплив фірмованих ЗП УГВР і „Смолоскипом” самвидавних матеріалів, що нібито надходили на Захід через „власні підпільні сітки”, якщо не зовсім припиниться, то максимально скоротиться.

Дисиденти не раз твердили, що тільки контакти з американцями рятують їх від арештів та інших репресій збоку советської влади.

Б. Озерський

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНЬОЇ ПОЛІТИКИ І МОСКОВСЬКА АГРЕСІЯ

Московщина опинилася в ситуації трифронтової війни: а) Україна й інші поневолені нації; б) Китай; в) ЗСА з альянтами, як потенційний ворог. Вже той факт, що Москва примушена вести переговори з ЗСА про обмеження озброєнь, вказує на те, що ЗСА разом з НАТО є її ворогом.

Нашу характеристику ССРСР як суперпотуги тільки в мілітарно-технічному відношенні підтверджує в своїй праці з 1976 року Інститут стратегічних студій (Лондон). Подібну аналізу дав Я. Стецько в доповіді у Вашингтоні 1974 року, а розвинув її в Кореї 1976 р. в доповіді п. з. „Криза комунізму за залізною заслоною”. Він тоді вже твердив, що ідеологічно Москва стерильна, доводячи цю тезу аргументами духово-ідейного, етично-світоглядного, культурного й політичного відродження молодого покоління України й інших поневолених Росією націй. Я. Стецько підкреслював, що також під господарським оглядом ССРСР ретроградна країна, не здатна до конкуренції. Її економічна допомога недорозвиненим країнам була 1976 року вдвоє менша від тієї, що її дала тільки Західня Німеччина. Зате її військовий бюджет становив 11-13% національної продукції. З культурного погляду це країна репресивна. Самий стиль озброєння, гін і довір'я до великих чисел, як ніби гарантії до переваги, традиційно російські, що вже вказує на брак усякої віри в свою ідею („закидаємо шапками”, а в нашому випадку — ракетами, забувши, що шапки і ракети є в руках живих людей). Сама технічна зброя ще не є запорукою визначення даної потуги як суперпотуги. Якщо прийняти, що до прикмет суперпотуги належить здатність сформувати комплекс свого оточення різними добровільними методами, а не з допомогою диктату збройної сили, то ССРСР — безперечно колос на глиняних ногах — такою суперпотугою не був і не є. Ця держава тримає зброєю і терором народи в імперському комплексі. Суперпотугою не може бути імперія й система, в якій є непрохідна прірва між найнебезпечнішими засобами масового знищення, найвищої деструктивної якості, термоядерними ракетами і

— полаганими тракторами на ріллі чи браком навіть вельосипедів для робітників. Ця неприродність розвиткового процесу доведе імперську систему до абсурду. Народи й люди мають прагнення, що їх не спаралізувати і страхом перед атомовою зброєю, бо, зрештою, від знищення не врятується ані його підмет, ані предмет. Розпутані сили знищення діють за законами явищ стихії типу землетрусу.

Одна з характеристичних ознак світового становища ССРСР така: там, де з'являється нагода для мілітарної інтервенції, там вплив Москви зростає. Збройна сила є нині — поруч „ідеологічної” війни — головний засіб політичного впливу Москви. Вона тримає збройною силою уярмлені в ССРСР і в сателітних країнах нації. У діялозі „Схід-Захід” Москва майже не бере участі. Її господарські ресурси неймовірно обмежені. Мілітарна потуга — це головний інструмент осягнення політичних цілей Москви, а не є лише засобом відстрашування ворогів чи оборони своєї імперії. Тому всі проекти роззброєння чи обмеження озброєнь збоку Заходу стріляють попри головну ціль Москви. Захід може озброюватися й ангажуватися у різні форми змагу: господарського, культурно-цивілізаційного, політичного. У Москві все зосереджене передусім на розбудові мілітарної потуги. Рівновага чи пропорційне роззброєння звільняє для Заходу ресурси на цілі вільного змагу творчості й розбудови іншого типу вартостей, а в ССРСР це мусіло б у наслідку довести до перебудови системи і стихійного скріплення відосередніх сил. Щоб цьому пролидіяти, мусіла б знову прийти мілітаризація життя й зосередження уваги „на ворогові”. Заходів не вдасться переконати Москву в тому, що її історична практика не має значення, тобто акумулювання якнайбільшої кількості мілітарної техніки, коли мілітарна рівновага з потенційним ворогом встановлена. Москва ніби не звертає навіть уваги на те, що її постійне озброєння завдає їй політичної шкоди в Європі, бо вже Західня Європа не схильна, як ще тому декілька років, іти на взаємне скорочення військових сил.

Захід постійно забуває про Ахіллесову п'яту червоної імперії: поневолені нації, нехтувану суперпотугу. Якби під цим кутом зору він розцінював озброєння Москви, знаходив би розв'язки, подібні до наших. З намагань роззброєння чи обмеження озброєнь багатб не вийде, бо мілітарна рівновага ніколи не задовольнить Москву. Окрім брутальної мілітарної сили, яка тримає в ярмі поневолені нації та стримує Захід від рішучої дії супроти російської агресії будь-де у світі, складником, що його для своєї сили використовує Москва по цей бік завіси, є модерний тип ведення психологічної, політичної, ідеологічної війни, яка в інтерпретації Москви включає не лише т. зв. бій ідей, але також збройні т. зв. справедливі національно-визвольні та громадянські війни, соціальні бунти, розклад, саботажі, знецінювання етичних національно-, патріотично-героїчних чи війовничо-релігійних, теїстичних вартостей і т. п.

Психологічна й ідеологічна війна Москви

Як є слушним твердження про повну ідеологічну стерильність чи культурну репресивність по той бік залізної завіси, наслідком чого є лише чинник голої сили, що тримає імперію й систему, тобто — зброю, так не є слушним погляд Лондонського Інституту, що виключно зброю втримує позицію Москви по цей бік завіси, наприклад, в Африці. У ривалізацію з Заходом Москва включається двома головними раменами: а) мілітарною силою, б) ідейно-політичною концепцією.

У першому випадку вона з'являється завжди там, де треба політичний вплив здобути з допомогою зброї, буди неспроможною економічно допомогти. Зрештою, частіше політичні моменти перерішують економічну ситуацію. Створена на зразок Москви політично-державна система автоматично узалежнює дану країну від Москви. Уряд тієї країни жадає тоді від Москви зброї не лише проти зовнішнього ворога, але передусім проти власного народу (Анголя з кубинськими і російськими чи східнонімецькими „дорадниками”).

У другому напрямі Москва ривалізує з Заходом своєю ідейно-політичною концепцією т. зв. справедливих національно-визвольних чи громадянських воєн. Важливо відмітити, що ко-

муністичних ідей Москви в національно-визвольному чи соціально-визвольному обрамуванні нехтувати не вільно.

Не завернути процесу деколонізації світу

Рішення ООН про деколонізацію світу, починаючи від резолюції з грудня 1960-72-го до резолюції з грудня 1976 р. про легальну, політичну, моральну виправданість всякої допомоги збройному змагові народу, який бореться проти колоніального ярма — Захід спростовував, голосуючи проти тих резолюцій або деколи стримуючися від голосування. Захід не перетворив цих рішень ООН на протиросійський бумеранг. Не стоїть і не стояла пропозиція ЗСА чи Англії про деколонізацію ССРСР. Захід поставив себе в регресі процесу розвитку людства. 1959 року законом 86-90 з 19 VII Конгрес ЗСА започаткував фактично й правно політичний змаг за деколонізацію ССРСР, але під тиском Москви й таємних сил в ЗСА, що стоять за світовий протинаціональний уряд, за світовий капіталізм Вол Стріту, — з власного закону, як напрямої політики уряду, зробив внутрішньопартійну паперову декларацію, що її обидві великі партії тепер фактично й формально уважають за імпрезу для т. зв. етнічних груп. Женевська конвенція з 1949 року про трактування повстанчих з'єднань, доповнена в червні 1977 р. проти голосів західних держав (у тому числі Західньої Німеччини), продовжує творити нове міжнародне право. Повстанчі армії мають бути трактовані нарівні з регулярними, якщо бійці мають відзнаки національних армій (наприклад, тризуби), відкрито носять зброю й т. п.

„Визвольні війни у майбутньому включаються в комплекс міжнародних конфліктів,” у тому числі „включена також боротьба народів проти колоніального панування, проти окупації чужою державою”, — говорить в конвенції. Цю міжнародно-правну зброю можна застосувати до російської імперії, але західні держави далекі від цього. Дивовижа: Бонн під час повстання в Східному Берліні 1953 року голосував проти цієї конвенції, замість обернути її бумерангом проти ССРСР. Бонн зрадив власних повстанців 1953 року, повстанців Будапешту в 1956 р., у Познані в 1956 р., не згадуючи

довголітньої боротьби УПА; генерала Малетера розстріляли москалі, схопивши його підступом.

В оцінці засобів Москви загарбування світу Лондонський Інститут помиляється, обмеживши список елементів сили ССРСР виключно — зброєю. Це дві окремі справи: збройна окупаційна сила і термоядерне озброєння ССРСР, як тиск на Захід та вчасне пляново виключене у широкій стратегічній концепції стосунку тиску на тих теренах, де політично для Москви доцільно, а окрема справа сама модерна концепція психологічної, ідеологічної війни Москви по цей бік завеси, що є не менше вирішним від збройної сили чинником агресії й нових загарбань.

Приклад: ідея незалежності Катанги (Шабба) проти Заїре — це справедлива ідея. Мобуту — це імперіаліст. Так звані жандарми Чомбе — це колись націоналістична армія Катанги, а сьогодні? Якраз найбільший антикомуніст Африки Чомбе, розумний посередник між білими й чорними, був зліквідований завдяки Москві й Заходові, мабуть, замордований в тюрмі Бумедьєна, а Катанга стала провінцією Заїре як Шабба, щось як Малоросійська губернія. А як з Біяфрой, яку задавила Нігерія?! Вільсон слав зброєю до Нігерії разом з... Москвою, якій на той час антикомуністи Біяфри були страшні. Точно як з Чомбе. А тепер? Москва стоїть за самостійність Катанги Чомбе, а Захід підтримує Мобуту. Це — наслідок змішання понять, втечі Заходу від політичного наступу в пляні деколонізації ССРСР, згідно з рішенням ООН про деколонізацію світу, проти чого був Захід, замість змагатися за визначення іншого їх змісту. Приклад: з факту Намібії зробити факт України й змагатися за суцільну деколонізацію світу, передусім ССРСР!

Москва не наздожене Вашингтону

А тим часом далекосяжний плян Москви в Африці: там розгортається пунійська війна, а Європа-Рим спить. Москва прагне опанувати ріг Доброї Надії. Етіопія — на шляху опанування Москвою. Лівія Кадафі — напівколонія Москви з російськими військовими частинами, з 20 мільярдами німецьких марок прибутку з нафти Кадафі субвенціонує лівацькі диверсії

в Єгипті, Судані, ПЛО, міжнародній лівацький тероризм, свої мостові причілки в Мальті, що їх невдовзі перебере Москва, оточуючи в той спосіб Західню Європу від півдня. Збройний конфлікт з Садатом, що є антикомуністом і є проти Москви, має метою допомогти проросійським силам опанувати Єгипет — і з „м'якого підчерев'я" брати Західню Європу під московську егіду, Італія вже на це готова, Франція не менше, Еспанія, Греція, Португалія опинилися на тому таки шляху.

Китай не має великого значення в Африці. Єдиний більший показник його впливу — це побудова з допомогою 15 тисяч китайців 1850-кілометрової залізничної лінії в Танзанії. Рішення римського з'їзду Спільного Ринку з нагоди його десятиріччя показали всю німеч гігантів споживчого суспільства, групи невдоволенних провінційних губернаторів, безнадійної ради зрезигнованих чи резигнуючих. Москва, слаба всередині, зростає силою слабости Заходу, слабости духової, ідейної, моральної.

На Близькому Сході Москва слабне

А тим часом В'єтнам з його природними багатствами, фанатичними вождями, добре озброєною армією творить третю комуністичну силу в світі, в якій більший вплив має Москва. На Близькому Сході впливи Москви послабили, бо зокрема Савді-Аравія й Єгипет усвідомили, що мета Москви — домогтися перевороту в цих країнах і з допомогою комуністичних чи проросійських урядів опанувати багатий на нафту терен та важливий стратегічно комплекс. Тому Єгипет і Савді-Аравія будуть розв'язувати ізраїльсько-арабський комплекс без втручання Москви, якщо Ізраїль піде цьому назустріч. Паломництво Арафата до Брежньєва не вплине на поставу Савді-Аравії чи Єгипту, бо тут ідеться про саму суть буття ісламу й націй, а не про кілька сот тисяч палестинців, що їх можна було вже давно примістити в найбагатших країнах світу Савді-Аравії чи інших арабських країн петродоляра. Близький Схід невральгічне місце також Західньої Європи. Опанувати його й Африку — означає відтяти Західню Європу від сировини та копалин і задушити в мішку. Це — мета Москви. Пунійська війна в Африці за ріг Доброї Надії — це бій за Ев-

ропу й панування над океанами, отже й за ЗСА! А тим часом Москва постійно намагається забивати клин між Західною Європою й ЗСА, одночасно добиваючись кредитів і технології Заходу, щоб розбудувати свої збройні сили й збанкрутоване господарство, підмінуючи господарські взаємини Заходу з „третім світом”, щоб не допускати сировини Заході та одночасно пробуваючи ізолювати й послабити Китай.

А тим часом офензивний проєкт САЛТ-договору, опрацьований Пентагоном, з моральною офензивою щодо прав людини, чим схвилював комуністичних тиранів з Москви й сателітів, відкинених Москвою тільки заради демонстрації своєї неіснуючої конкурентної спроможности-сили в тому відношенні. Немає сумніву, що СРСР при новому змаганні щодо озброєння не може нічого протиставити технологічній потужності ЗСА, яка є недосяжна для комуністичного імперіо-колоніального етатизму Москви. За ніяких умов Москва не в силі наздогнати технологічно Америку, а тим більше, як врахувати ще Німеччину, Японію, Англію. Технологічно Москва завжди буде на десятиріччя відставати.

На довшу мету озброєння не можна ізолювати від суцільного розвитку технології. У тотальній війні не вирішує виключно термоядерна технологія, бо вона є остаточно самовбивча, отже, завжди доводить обидві сторони до пагу. Советські інтерконтинентальні ракети чи зростаюче число багатоголовкових ракет типу МІРВ, докладність цілеспрямованости далекосяжних ракет СРСР — безумовна загроза для ЗСА, але в кінцевому ефекті ЗСА спроможні кількакратно більше випродукувати такої чи вищої якості ракет, включно з далекосяжними з підводних човнів, бо тут на довгу мету вирішує загальна потужність технології, загальна потужність економіки країни й її перспективної продуктивності.

Німеччина у двох світових війнах відчула економічну потужність ЗСА. Висновок: конкуренція озброєнь між ЗСА і СРСР завжди дасть мінусове сальдо СРСР з різних причин, починаючи від ефективности самої економічної системи через волелюбний внутрішньополітичний устрій ЗСА до многонаціональної імперіо-колоніальної тоталітарної комуністичної системи

СРСР. Москва не тому відкинула плян Картера зменшення кількості ракет, що мусіла б зменшувати свій міжконтинентальний арсенал на 600 одиниць важкої зброї (далекосяжних ракет з 2400 і бомбовиків на 1800), а американці включно з далекосяжними ракетами з підводних човнів, з 2200 міжконтинентальних ракет на 400 мусіли б зменшити (для американців дозброїтися ще 200 одиницями при їхній технологічній потужності не є великою проблемою зусилля), але просто тому, що спосіб думання москалів лежить на лінії кількості, а не якості. Москалі підуть завжди скорше на продукування тисяч одиниць „барахла”, щоб „наздогнати й перегнати”, яке згодом буде ваятися по дорогах, як це було з їх танками й автомашинами у Другій світовій війні („закидаємо шапками”), як зменшити будь-що вже ними випродуковане з нищівної зброї. Не зважаючи на те, що завтра нові винаходи вже вчорашнє роблять безпредметним. Наприклад, американці вже винайшли нову зброю, — невтрону бомбу, що вбиває людей, живі істоти, а не нищить предметів (наприклад, танків) і затирає різниці між атомовою й конвенціональною війною.

*****

СОВЕТСЬКИЙ ШПИГУН ПАДАЄ З НЕБА ...

Для американських науковців не було секретом, що двічі на день понад Америку пролітають советські сателіти-шпигуни, обертаючись навколо землі від Арктики до Антарктики. Подібні сателіти-шпигуни має також Америка.

Протягом останніх двох місяців з центру спостережень ЗСА завважили, що советський „шпигун”, основним завданням якого було спостереження за американськими підводними човнами в зануреному стані, змінює свою орбіту, щораз більше наближаючись до земної поверхні. Всі старання советських науковців повернути „шпигуна” на його орбіту були марні. Світ став перед страшною загрозою: вибухом атомового реактора і зараженням радіоактивністю величезної площі поверхні землі. За обчисленнями американських науковців це мав би бути вибух у п'ять разів сильніший від вибуху, спричиненого бомбою, скинутою на Гірошіму.

Советського посла в ЗСА Добриніна двічі закликали до Білого Дому в цій справі, але він збувався нелевними заспокійливими виясненнями.

І от сталося: советський сателіт вибухнув, і в телескопи можна було спостерігати, як він, оточений

В. Давиденко

АТОМОВА ВІЙНА І ЦИВІЛЬНА ОБОРОНА

Про реальність небезпеки нуклеарної війни свідчить — на основі даних американської розвідки — поспіх, з яким в ССРСР розбудовують охорону індустриальних споруд і цивільного населення, як робітної сили, проти евентуально-го удару атомовими бомбами й ракетами.

Столиця ССРСР, Москва, оточена поясом сталевих підземних сховищ з комунікаційними центрами, електривнями, житловими приміщеннями і запасами їжі та води. Ці сховища, призначені для членів Політбюро, генерального штабу і найвищої советської бюрократії, розміщені на глибині 600 футів і вкриті грубим шаром землі та залізобетону. Подібні сховища менших розмірів побудовано по всіх великих містах ССРСР.

Від початку 1960-их років усі нові індустриальні комплекси в ССРСР розсосереджуються на його широких просторах, щоб забезпечити їх від тотального знищення. Навіть поодинокі фабрики, що їх в Америці звичайно будують поблизу джерел сировини, розміщується на певній віддалі одну від одної, а машинерію захищається в такий спосіб, що для знищення її потрібно не одної, а кількох ракетних бойових

*****
тисячами уламків, полетів на землю. Надії на те, що він цілком згорить в атмосфері не було, бо вибух стався на відносно невеликій відстані від земної поверхні.

Після довгих розшуків на безлюдній території Канади американські і канадські летуни виявили декілька уламків советського сателіта, і в тому районі встановили підвищену радіацію. Американські науковці твердять, що якби цьому сателітові вдалося ще раз облетіти навколо землі, то упав би він в околицях Нью Йорку, спричинивши серед його населення жахливий спустошення. Тим часом розшуки уламків советського шпигуна тривають.

Падіння советського урухомлюваного атомовою енергією сателіта — грізний прецедент, що мав би насторожити все людство перед можливою катастрофою, коли атомовою енергією знаходиться чимраз ширше застосування у морській флотії, в космічних польотах і в індустрії. Людина відкриває пляшку, з якої може вирватися страшний „джін“, що, випущений на свободу, пометиться над людством за те, що відважується вдиратися в найглибші таємниці природи.

головок. Під кожною великою фабрикою будується також сховища для робітників, щоб забезпечити безперебійність роботи промислових підприємств.

Усі советські фабричні робітники зобов'язані щонайменше дві-чотири години на місяць проходити курс протиатомової оборони. Щобільше, такого роду курси мусить проходити все населення, починаючи від учнів початкових шкіл до осіб 60 років життя.

Американські розвідчі сателіти виявили на території ССРСР численні підземні склади з харчами, достатніми для того, щоб вижити війсьсько і населення після атомової війни до наступного врожаю. Чи не цим треба пояснювати щорічні закупки в Америці пшениці і сої навіть при розмірно добрих урожаєх?

Щоб запобігти ушкодженню електричних проводів високої напруги, останнім часом укладають їх глибоко під землю. Робітників і цивільних службовців забезпечується газовими масками і спеціальним одягом для гашення пожеж і поборювання радіації. Зрештою советські урядові чинники не кривяться з підготовою до оборони на випадок атомової війни. Гарріет Фест Скатт, консультант у советських справах, який прожив кілька років у Москві, заявив: „Відповідальні советські урядовці не раз у розмовах зі мною стверджували, що атомову війну можна пережити і що цивільна оборона є справою кожного громадянина”.

У середині 60-их років, пише в „Рідерс Дайджесті” експерт від військових справ Джан Губбел, американські розвідчі агенції робили кілька спроб привернути увагу Уряду до советської програми цивільної оборони, яка може великою мірою підірвати ефективність американських наступальних дій. До цих інформацій Уряд не прив'язав належного значення, посилаючись на „контроль” збройних сил ССРСР, ведену з сателітів, і далі збирання даних про цю програму майже припинено. В 1972 р. в переговорах про антибалістичні ракети (ЕйБіЕм) справу советської цивільної оборони в ЗСА знехтувано. В договорі про ЕйБіЕм Вашингтон і Москва погодилися не розбудову-

вати зброї, якою можна унешкоджувати нуклеарні ракети. Інакше кажучи, ми робимо з нашого населення закладників в обличчі загрози атомової атаки, бо Москва ніколи підписаних нею угод не додержувалась і не додержується.

У 1972 р. большевики прискішеними темпами заходилися розбудовувати систему цивільної оборони, зробивши з неї окремих сектор збройних сил. В кожній з 15 „республік” ССРСР призначено військового командувача і штаб, що мають відати виключно справами цивільної оборони. В 1976 р. всю цю систему очолив генерал-полковник Олександр Алтунін, рівночасно піднесений до ранги повного генерала і введений до ЦК партії як його член.

Генерал Джордж Бравн, голова об'єднаних шефів штабів ЗСА заявив, що в атомовій війні на кожного одного росіянина згине десять американців, якщо совети успішно евакуюють або розміщують у сховищах своє міське населення, а американський уряд не застосує належних заходів цивільної оборони. Це значить втрати населення ССРСР становитимуть ледве половину 20 мільйонів людей, які загинули в Другій світовій війні, або 4% усієї людности. Таке ствердження заперечує поширений серед американців міт, що Америка своєю зброєю може кількакратно знищити Советський Союз.

Цивільній обороні Москва надає стратегічного значення, а тим часом в Америці над „шелтерами” так інтенсивно підготовлюваними яких десять років тому, залишилися — і то лише подекуди — вивіски, а самі шелтери, розміщені під будинками, обернено на склади старих меблів і всяких покидьків.

Ми мусимо дивитися фактам в обличчя. Проф. Гуре і інші експерти, які докладно студіювали советську систему цивільної оборони, вимагають негайного створення власної охоронної системи. Проф. Гуре вважає, що, побудувавши достатню кількість бомбосховищ і в разі війни евакуювавши міське населення, щонайменше 90% американців можуть бути врятовані від смерті. Він також вважає, що немає потреби коштом ефективності роботи фабрик відривати їх від джерел сировини, а пропонує розсосередити скупчення промислових об'єктів. Будови фабрик і заводів мають бути скріпле-

ні так, як це робиться в районах, загрожених землетрусами, щоб протистояти повітряним хвилям під час вибухів атомових бомб.

Проф. Гуре пропонує негайно вишколити достатню кількість професійних працівників цивільної оборони на базі Національної Гвардії і Червоного Хреста. Досвід Другої світової війни свідчить про те, яку велику роль під час повітряних налетів відіграли інструктори цивільної оборони.

Очевидно, московські правителі, люди вже старшого віку, не вирікаючись „заповіту Ілліча” опанування світу під знаками серпа і молота, страшаються війни, побоюючись, що це буде кінцем Советського Союзу. Вони воліють малі війни, ведені чужими руками. Але загрознає накопичування атомової зброї і щораз більша кількість країн „членів атомового клубу” можуть привести до тієї грізної ситуації, коли „гармати починають стріляти самі”.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

(УПІС) Влітку 1977 р. звільнено з концтаборів Миколу Мотрука, нар. 20. 2. 1949 р., Романа Чупрея, нар. 1. 7. 1948 р. і Івана Шовкова, нар. 7. 8. 1950 р. Всі три були засуджені в серпні 1973 року Івано-Франківським обласним судом на 4 роки ув'язнення за створення підпільної молодечої організації з метою боротьби за визволення України.

Наприкінці 1977 р. звільнено з пермського концтабору маляра Григорія Герчака, нар. 1930 р., який у 1952 р. був засуджений на 25 років ув'язнення. Тепер перебуває на засланні в Сибіру.

На початку 1978 р. перевезено з концтаборів на заслання у Сибір Вячеслава Чорновола та Ірину Стасів-Калинець, що були заарештовані в 1972 р.

Від червня 1977 р. органи КГБ постійно роблять натиск на Раїсу Мороз, щоб вона впливала на свого чоловіка Валентина Мороза, щоб змінив свої погляди, якщо його привезуть з мордовського концтабору до Івано-Франківської тюрми. Однак Раїса категорично відмовилася.

Восени 1977 р. невідомі українські патріоти в м. Рогатині на Івано-Франківщині розповсюджували листівки із закликом поширювати ідеї визвольної боротьби за самостійність української держави.

На Тернопільщині в кількох місцях знищено портрети Леніна. В обох випадках патріотів не знайдено.

ЧИ ПОЖЕРТВУВАЛИ ВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСНИКА”?

Михайло Купшів

ПОСПІЖУВАННЯ І НАВЧАННЯ

(Продовження)

Дві теорії науки й освіти і їх культурно-суспільне значення

Впродовж наших міркувань виявилася така можливість розуміння взаємних стосунків, що виникають між досліджуванням і навчанням. Їх можна було розуміти з речового становища, і тоді людина ставала певною функцією знання, що є об'єктивним порядком, ступіню знання як універсальної випадку знання ставало функцією розвитку людини, матеріалом і знарядом її формування на різних рівнях інтенсивності.

Противенство цих обох становищ не є виключно доктринальним, але лущиться з різницею поглядів на світ і культурно-суспільної цією поглядів на світ і культурно-суспільної ступіню перевагу в дрітлі половині XIX століття. Панівна тоді позитивістична теорія пізнання мала догматичний характер і узагальнювала віру в об'єктивну вартість знання. Досліджування мало освітні висіди, що є відзеркаленням дійсності. А в зв'язку з позитивістичним нахилом до скомпільованого життя на основі натуралістичного детермінізму особливо важливою місією науки ставало інформування про ці об'єктивні природні закони, якими мусить підлягати людина в своєму особовому і суспільному житті. На подаванні цих інформацій засновувалася освіта. Дуже чітко реперзентує це становище Спенсер у ступінях про виконання. Підставою морального і суспільного виховання мало бути збудування об'єктивно правдивого знання про природні зв'язки й межі людські залежності. На думку Спенсера, це знання постає передує біологія і психологія (Herbert Spencer: Education: Intellectual, Moral, Physical, 1861).

Таке розуміння знання як відзеркалення дійсності і розуміння освіти як механічної відтворення знання лущиться також з підставою моніа найліпше певного стосунки між людь-

ми й запевняє одиниці найбільше частя. Як у рудак кожного є його матеріальна доля, і її не повинні формувати жадні державні закони, жадні опікунчі інституції, подібні діянка духових переживань становить — згідно з лібералізмом — особисту диспозиційну сферу людини, і ніхто не повинен до неї втручатися. Тому засадничо безправне всяке виховання, себто формування людини людинаю. Спенсер гут вповні згідний з Руссо, переконуючи, що моральне виховання може засновуватися тільки на усвідомлюванні природної конечності. Тому теж, згідно з позитивістичною теорією виховання, засадничо дозволені тільки подавання знання, яке є відбиткою дійсності. А те, що одиниця збудить з подавання її відомостей, є її особистою справою. Учитель повинен інформувати, а не формувати.

Ця точка зору походить до голоу в усіх діяланках культурної доби позитивізму. Слово „освіта“ збуджує шізоріння, попере, тому, що загрожує тримусовою реформентацією, поуряду, тому, що окреме особисті процес і вступітні, тоді, коли засадничим наставленням доби є турбота про зовнішні оводі діяння і енгузізм зростаючого темпу продукції. Це ж добуа капіталістичного індустріалізму. Як у господарській діяльності ідеологією управління і експлуатації продукції, не зв'язуючи на її справжню ужиточність для конументів і не зв'язуючи на добро працівників, трактованих як робітна сила, в діяльні культурі, в обсягу інтелектуальної діяльності, ставало ідеологією експлуатації наукової продукції, збагачення знання шораз новими причинами й утилітарного використання без уваги на те, який є внутрішній стосуюнок людини до науки й до правди. Окремлення функції дослідника, учителя й учня в об'єктивних категоріях, як відкривання, посередичення і закріплювання знання, а не в суб'єктивних категоріях як са-моосвіта, виражає докладаю це індустріально-продуктивістичне розуміння людини. Людина мала бути знарядом економічних діянь, мала бути знарядом об'єктивного процесу збагачу-

вання і консервування знання. Її вартість міряли справністю виконання цих функцій.

Ці погляди на науку й навчання доби лібералізму й капіталістичного індустріалізму висказувались також в окреслюванні вартости суспільних клас. У цій ієрархії місьць найвище зайняла „інтелігенція”, верства, яка мала привілей бути найближче до „знання”. Навіть тоді, коли його безпосередньо не витворювала, мала до нього найлегший доступ. В цьому бачила свою суспільну вищість і завдяки цьому привілеєві почувалася до обов'язку виконувати освітню місію. Це була популяризація, що поширювала відомості без уваги на реальні потреби відбирачів, без уваги на виховну ролю, яку вони мають виконувати, без уваги на їх освітню силу. В зв'язку з цим освіта дістала чітке інтелектуалістичне (в гірших випадках енциклопедичне) й урбаністичне тавро. Згідно з поглядами інтелігенції, єдиним шляхом до культури є здобування тієї власне освіти, що засновується на засвоюванні відомостей, які цінує інтелігенція. Всі інші верстви повинні підтягнутися до рівня інтелігенції і наслідувати її стиль життя. Як зі становища індустріалізму трактовано село як господарський примітивізм, подібно з інтелігентського становища вважали село за культурний примітивізм.

Зміна поглядів на досліджування і навчання, свідками якої ми є в сучасній добі, виразно пов'язується з перебудовою погляду на світ і назріваючою культурно-суспільною зміною. Тоді в теорії пізнання ставала помітною перемога ідеалістичного становища, що засадничо протиставилося розумінню знання як віддзеркалювання дійсности, що окреслювало науку як конструкцію, що задовольняє наші пізнавчі потреби. Ця течія в початках ХХ сторіччя становила оживчу силу, що переломлювала шаблони доктрин позитивізму. Це нове розуміння науки дозволяло окреслити її вартість залежно від формувальної освітньої сили, яку має для людини і тому приневолювала покидати ідеали продуктивізму в досліджуванні й ідеал енциклопедизму в навчанні.

Це становище спирається на зростаючій силі сучасного гуманізму, який прагне визволити людину від тягару неосвітньої культури. Починаємо щораз глибше розуміти, що не тільки

школа, але й професія повинні бути силою, що освічує людину, а не пригнічує її баластом відомостей та змеханізованою рутинною. Починаємо розуміти, що людину може нищити духово не тільки служба господарським вимогам, але й служба науці, як діяльність, яка не ангажує особовість. Починаємо змагати до нової, однорідної культури. Прагнемо, щоб в ученому нерозривно поєднувався дослідник із людиною, щоб учень і вчитель жили й розвивалися в заспокоюванні своїх освітніх потреб.

Це в'яжеться з перемагаючим невтральністю лібералізму переконанням, що суспільство має право й обов'язок турбуватися про освіту кожної одиниці. Це вимагає не тільки вмілої освітньої акції, але й такої перебудови умовин, щоб життєві ситуації уможлиблювали кожному і кожного побуджували до поглиблювання власної інтелектуальної культури. Це становище, згідно з яким дослідна постава та зусилля вивчання не повинні бути ізольованими від конкретного життя явищем, обмеженим тільки робітнею чи школою, але повинні виростати з дійсних і щоденних умовин існування, — це становище знаходить відповідники в інших ділянках культури. Подібно у відношенні до мистецтва і естетичних переживань визріває переконання, що вони повинні народжуватися в конкретній, життєвій, щоденній дійсності, а не в ізольованій і штучній атмосфері музеїв і театрів. Ці переконання є виразом наростаючого невдоволення з розвитку новітньої культури, в якій виникає щораз більша розбіжність між конкретним, щоденним стилем життя і т. зв. духовою культурою. Ця культура — в релігії, моральності, науці і мистецтві — стала для загалу великою річчю від свята, а на щодень доступна тільки для спеціалістів даної ділянки. Зробити з неї правдиву і щирю потребу має, реалізовану і поглиблювану в щоденному житті, однорідну й гармонійну, не розбиту на відрубні й розсварені ділянки — оце ідеал майбутности.

І врешті, ця точка зору, що трактує науку й освіту, як освітні чинники і як вираз людських потреб, лучиться з новою переоцінкою суспільних верств. З давнім переконанням про вищість інтелігенції борються не тільки активні суспільно-політичні течії, але теж побороють

Зіновій Карбович

ВОЮЮЧА УКРАЇНА І ВІЛЬНИЙ СВІТ

Визволення української нації з-під російського ярма належить до найважчих проблем світової політики. Україна це не периферія того чи іншого політичного чи геополітичного комплексу, а це — революційна проблема, революційний чинник світової політики. Вона сама собою творить вирішний фактор існування чи упадку останньої євразійської імперії світу. Світобурним чинником є вона з погляду незнищеного революційного людського потенціалу, геополітичного становища, економічного багатства, авангардної ролі — носія ідеї нового політичного ладу у світі — національного принципу організації світу проти імперіяльного, оновлених вартостей героїки життя, моралі воюючого первісного християнства, — християнства свв. Антонія і Теодосія Печерських. Україна — носій нового світового політичного порядку у світі і відвічних цінностей героїчної людини, національним змістом визначеної істоти.

Визвольний націоналізм України це непримирне протиставлення пролетарському інтернаціоналізмові, шовінізмові, імперіялізмові, великодержавництву Московщини! З відновленням УССД валиться російська імперія і комуністична система, відновлюються незалежні суверенні держави всіх інших уярмлених в російській імперії націй Європи і Азії, раз на завжди кінчається тиск Росії на Близький і Далекий Схід, на теплі моря і океани, на позаєвропейські і позаазійські країни та континенти. Середземне море, всі три океани стають вільні від російських загарбницьких зазіхань, зникає фльота імперії, — народи почувують себе вільними й незагрозеними. Це валиться насправді сучасний змиршавілий політичний світ. Ось чому таке трудне і таке величне наше завдання.

її престиж освітники, які служать заспокоюванню різноманітних потреб середовищ, зовсім відрубних, відмінних від потреб великомісько-інтелігентських. У змаганні до культури починаємо визнавати різновидні шляхи.

(Закінчення буде)

Нічого суттєвого не мінялося на мапі світу, коли після Першої світової війни поставали чи відновлялися деякі нові держави, бо вони вирішного значення для знищення російської імперії не мали. З огляду на таке далекосягле значення України — її визволення ізольованим, сепаратним методом — неможливе. Вилучити Україну будь-яким засобом з комплексу російської імперії при її збереженні — річ виключена. Шляхом еволюції, демократизації, лібералізації імперії і режиму дійти до державної незалежності України — гротескове сподівання. Нашої волі і незалежності не вимудрити і не вихитрити. Ніколи імперії у поневоленних країнах не демократизуються і не лібералізуються. Імперії тільки крахують і валяться. Уярмлені проганяють уярмлювачів, поневолені — поневолювачів. Такий закон історії людства. Не за те йде бій, щоб москалі були ліпші для нас, але — щоб забралися геть з української землі і з усіх уярмлених ними країн. Пам'ятаймо, що ніколи не залишать москалі добровільно української землі, але тільки і єдино у висліді нашої збройної боротьби. Лише залізо і кров нас розсудять з москалями!

АВН необхідний, щоб спільним зусиллям, збройною рукою, в координованих, одночасних збройних революційних зривах завалити імперію й комуністичну систему і прогнати геть російських загарбників. АВН це не гуманітарна чи якась добродійна формація. Це завтрішні всенародні революції уярмлених націй, як шлях до визволення.

35-ліття УПА і 60-річчя збройного виступу українців вояків царських полків у березні 1917 р. проти імперії за державну незалежність України пригадують нам, що без власної збройної сили не може бути влади, нації на власній землі, а без влади не може бути волі і справедливості.

УПА пригадує нам найбільшу правду поставання чи відновлювання держав. Зброя вирішує все. Ніхто нам волі і незалежності, ніхто влади українській нації на українській землі не дасть без нашої збройної боротьби. Культ УПА — це культ влади української нації, це

культ героїки життя, це культ величі української нації, непереможности її духу і її змагання до власного самостійного державного життя. Москва ще нині дрижить перед легендою УПА, яка відновить свої збройні дії, коли знову візріє революційний процес чи прискорять його зовнішні умови. Імперія і система на вулкані!

Росія — у непогамованій експансії теж внаслідок страху перед зривами народів у середині імперії. Закон загарбництва доведе її до упадку. Чим більше вона поширює свої загарбництва, тим більше маліє її спроможність опанувати загарбане. Кількість ворогів зростає. Що буде „казус беллі” — нагодою до війни — не передбачити, але це може статися несподівано. У закономірному розвитку загарбництва в напрямі опанування світу „казус беллі” є не випадком, а вислідом процесу, і розвиток російського імперіялізму йде у напрямі опанування світу. Тому „казус беллі” буде переступленням межі ще толерованого ворогами Росії. Де ця межа? Тирани можуть перелічити, як Хрущов з Кубою, а Гітлер з Данцігом.

Російська імперія знаходиться в оточенні ворогів: Китай, Японія, Західня Німеччина, НАТО, ЗСА, фронт уярмлених націй — найбільше загрозливий ворог. Це правда, що п'яті колони Москви більшої чи меншої сили існують у всіх країнах світу, і проросійський та протиросійський фронти переходять по черзі народи. Проте, такої сили у цілості вони не мають, як протиросійські сили в імперії: поневолені нації, які творять духову, ідейну і політичну суперпотугу, ахіллесову п'яту імперії і комуністичної системи. На тлі цієї протиросійської ворожнечі і можливості збройного зудару з Росією ззовні чи то у конфлікті з Китаєм, чи з приводу подій на Близькому Сході, чи навколо Рогу Доброї Надії у Південній Африці, чи з приводу якоїсь агресії Москви в Західній Європі навколо Німеччини, — розгортається наша революційно-визвольна боротьба, яка може використати можливий конфлікт на свою користь.

Проте, наші визвольні перспективи визначаються не зовнішньо-політичними ускладненнями, хоча ми їх враховуємо у наші стратегічні плани, нашими власними революційними закономірностями, які виростають з природних й унапрямлених процесів боротьби усіма ла-

нками життя, боротьби, яка зосереджена і цілеспрямована в одну точку: здобуття влади українській нації на її землі у всенародньому збройному повстанні, у спільному фронті уярмлених націй проти російського колоніального ярма тепер в його комуно-большевицькій видозміні.

Об'єкт нашої боротьби

Який об'єкт нашої боротьби?! Як його визначити?! Наша визвольна боротьба проводиться серед унікальних умов від довших десятиліть. На відміну від інших імперій, які панували з допомогою мілітарної окупації, економічного визиску, приневолення працювати на окупантів різні верстви і професії уярмленого народу, — москалі, крім мілітарного насильства і фізичного терору, намагаються заволодіти душами народів, накинути поневоленням народам російський, комуно-большевицький спосіб і зміст життя, починаючи від безбожницької псевдометафізики по черзі культу своїх минулих і сучасних вождів-тиранів-гнобителів до колгоспу і радгоспу, до соцреалізму — тобто примусового в літературі, мистецтві, в гуманістичних науках культивування рабства і неволі, самозневажування власної нації, звеличування тюрми в'язнем, до культу їх псевдобога чи диявола включно, що лежить в основі вірувань різного типу москалів. Свою релігію шаманізму і диявольського безбожництва хочуть силою впоїти в душу українського і інших народів. Цю ідеологічно-світоглядovu, політичну, соціально-економічну і мілітарно-терористичну стратегію скеровує Москва проти України й інших уярмлених націй.

Тому наша визвольна стратегія мусить враховувати ці суттєві елементи ворожої концепції поневолення і мусить бути розбудовувана згідно з нашими оригінальними історично неповторними рецептами.

Об'єкт нашої визвольної боротьби — це світ російських ідей, система російського життя, накиданого терором і зброєю. Зброя і терор це тільки засіб примусити український народ зрестися своєї власної питоменної йому оригінальної національної — духово-культурної, етично-правної, соціально-економічної, релігійно-філософської і метафізичної суті, своїх вла-

сних державно-політичних, правних, суспільних інститутів. Тому ніяка імітація чужих зразків у розпрацьовуванні нашої стратегії нам у визволенні суттєво не допоможе.

Щойно на основі зрозуміння цих правд ми були спроможні застосувати нашу успішну перспективну стратегію визволення. Наш ворог — російська нація, як носій імперіялізму і колоніялізму, як база і основа, як остоя і джерело кожночасно мінливої зміни варті, зміни своєї провідної верстви, коли одна розкладається, дегенерується, спочиває на лаврах ситого самовдовілля.

Сучасний етап української революційно-визвольної боротьби

Характеристичним феноменом сучасної епохи визвольної боротьби поневоленних націй у російській імперії й в опанованих комунізмом країнах (крім безпосередніх форм і методів боротьби, як ось демонстрацій, страйків, розрухів, масових акцій, збройних ударів) є ідейно-політичний, культурний, світоглядний, релігійний бій. Це удар суцільних національних організмів — поневолювача й поневоленних. Московські окупанти не задовольняються фізичним поневоленням і експлуатацією інших народів, вони намагаються забрати у них і національну душу. Тому таким суттєвим у ударі між окупантом і поневоленими народами став бій за душу нації!

Найбільшим нашим досягненням у визвольній боротьбі, а також гарантією нашої перемоги є факт, що бій за душу нації поневоленних народів підняло молоде покоління, яке народилося уже під московсько-большевицькою окупацією й не бачило вільного світу, навпаки — його виховували у ворожому до своєї нації дусі.

Прапор традиціоналізму, першости духу, безсмертності душі, прапор нації, невмирущости народу підняли шести- і семидесятники не тільки сини й дочки в'язнів тюрем і концтаборів, а й робітників по заводах і фабриках, колгоспників і технократів. І це найбільший удар, що його зазнала комуністична ідеологія, її система і взагалі московська окупаційна влада за минулі десятиріччя. Тому самоусвідомлення власної національної якості, власної суті, вла-

сних оригінальних традиційних вартостей духу, культури, правовости, національної гідности, що веде до самопізнання своєї державницької тисячолітньої традиції — це остаточно ідейна перемога над системою ідей ворога-окупанта.

Як завжди, передумовою збройної революції є світоглядова, духовна, моральна й політична революція. Творчість молодого покоління в Україні має виразне національно-політичне цілеспрямовання — національна держава!

(Продовження буде)

*****

ПСИХОАНАЛІТИКИ І ЗЛОЧИНЦІ

„Чимало психоаналітиків вводять в блуд широку публіку, оправдуючи поведінку злочинців різними психологічними причинами. І цьому нарешті треба покласти край” — заявив відомий психіатр д-р Віллард Гейлін.

Людина, яка калічить беззахисну стару жінку, щоб відняти у неї кілька доларів, заслуговує суворої кари, не зважаючи на виявлення психоаналітиків, що ця людина пережила тяжке дитинство. Кожна нормальна людина мусить відповідати за свої вчинки.

Д-р Гейлін твердить, що так само, як лікар не осуджує свого пацієнта за те, що він має запалення легенів, психоаналітик мусить визначити, чи дана особа є винною в поповненню нею злочини, замість того, щоб дошукуватися способу її „лікування” в проблемах, які зродилися в неї ще в ранньому дитинстві.

Психоаналітики стараються доказати, що за антисоціяльну поведінку людина не відповідає, бо така поведінка є наслідком злого виховання. Проте, це не значить що зле вихована людина не повинна контролювати своєї поведінки і може безкарно поповнювати злочини. Закон вимагає відповідальности, а перед законом рівні всі — добре і зле виховані в дитинстві.

„Теорії” психоаналітиків, немов степова пожежа, поширилися за останні десятиліття, і це є причиною надмірної поблажливости суддів, які безпосередньо із судової залі випускають злочинців на вулицю, і застрашливого зросту злочинности.

„Якщо ти щось украв чи когось пограбував, — каже д-р Гейлін, — ти мусиш відпокутувати цей свій переступ, незалежно від того, як тебе в дитинстві виховували”.

„Вияснення психоаналітиків, що в усіх злочинах винне суспільство, серед якого зростає і діяв злочинець — крайньо шкідливе і антисоціяльне. І з цими „теоріями” треба боротися так само, як із злочинністю”, — стверджує д-р Гейлін.

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ

(продовження)

ДАНЬКІВ Іван, працював інженером у Львові, а одночасно підготовлявся на священника підпільної УКЦ. За це в 1974 р. був заарештований і засуджений на невідомий термін ув'язнення.

ДАСІВ Кузьма, нар. 1925 р. на Львівщині, інженер шляхів, одружений, батько малолітньої дочки, заарештований у листопаді 1973 р. в Бориславі і засуджений у Львові за ст. 62 КК УССР на 7 років ув'язнення і 3 роки заслання. Карається в Мордовському таборі ч. 19.

ДЕМНДІВ Дмитро, нар. 3.11.1948 р. на Івано-Франківщині, працював інженером, одружений, батько малої дитини. Заарештований 13-го квітня і засуджений у серпні 1973 р. івано-франківським обласним судом на 5 років суворого режиму. Обвинувачений за співучасть у творенні молодечої підпільної групи, що змагалася за вихід України з ССРСР. Перебуває в Пермському таборі ч. 35.

ДЕМЧИНІН Андрій, має біля 70 років, у 1969 р. засуджений на 15 років концтаборів за участь в УПА. Перебуває в Пермському таборі ч. 35.

ДЕМ'ЯНЧУК Тихін, нар. 1922 р. на Волині, учасник визвольної боротьби (ОУН-УПА), довголітній підпільник, заарештований у Запорізькій області і засуджений 1972 р. на 15 років ув'язнення. Місце перебування невідоме.

ДЗЮБА Юрій, нар. 1950 р. в Харкові, студент Харківського університету, заарештований 20.8.1973 року і засуджений 1974 р. на 5 років ув'язнення. Обвинувачували його за те, що протестував проти русифікації і хотів з релігійних мотивів вийти з ССРСР. Карається в Пермському таборі ч. 37.

ДИДЕНКО Константин, заарештований у червні 1967 р. і засуджений за політичні справи на 15 років ув'язнення. Перебуває в Мордовському таборі ч. 19.

ДОВГАНІЧ Зіновій, у 1969 р. засуджений на 10 років концтаборів, перебуває в Пермському таборі ч. 37.

ДОЛІШНИЙ Василь, нар. 1930 р. на Івано-Франківщині, заарештований на початку 1972 р. і засуджений на 7 років ув'язнення і 3 роки заслання за політичні справи. Карається в Пермському таборі ч. 37.

ДРОП, засуджений у 1962 р. на 15 років концтаборів. Обвинувачений за українську націоналістичну діяльність.

ДУБЕНКО, учасник визвольного руху (ОУН-УПА), засуджений на 25 років ув'язнення.

ДЯК Володимир, нар. 1931 р., закінчив Львівський університет із дипломом інженера, літератор, заарештований наприкінці 1971 р. й у квітні 1972 р. закритий судом засуджений на 10 років позбавлення волі. Обвинувачували його за писання і розповсюдження націоналістичної літератури.

СВІГРАФОВ Микола, нар. 1930 р., українець, вперше карався в концтаборах від 1966 до 1973 р. за „антисовєтську агітацію і пропаганду“. Вдруге заарештований наприкінці 1974 р. в м. Слов'янському і 29.4.1975 р. засуджений на 10 років позбавлення волі. Обвинувачували його за український націоналізм. Перебуває в Мордовському таборі ч. 1-6.

ЗАГІРНЯК Олександр Ф., нар. 1958 р., засуджений в 1977 р. на 8 років ув'язнення за те, що захопленням в Петрозаводську літаком дістався до Фінляндії і просив про політичний азиль, але фіни передали його Совєтському Союзові.

ЗАЛІВАКО Борис, нар. 1940 р., священник, 1969 року заарештований під час намагання перейти кордон. Засуджений на 8 років ув'язнення і 5 років заслання.

ЗАРЕВНИЙ Адам, баптист-п'ятидесятник, карається в концтаборі: УССР, Вінницька область, ІВ 301/59.

ЗДОРОВЕЦЬ Борис, нар. 1930 р. на Харківщині, провідник євангельських християн-баптистів (СХБ), за що карався в концтаборах від 1961 до 1971 р. Повністю заарештований у 1972 р. і в серпні 1973 р. в Харкові засуджений на 3 роки концтаборів і 7 років заслання.

ЗДОРОВИЙ Анатолій, нар. 1.1.1938 р., одружений, батько дітей, вимагав утворення української початкової школи в Харкові, за це був заарештований і 1972 р. засуджений на 7 років ув'язнення. Перебуває у Володимирській тюрмі.

ІВАНКІВ-НИКОЛОВ Михайло, нар. 1921 р., матрос, за спробу втечі з ССРСР на Захід у квітні 1956 року був засланий на неозначений час до пенхлі-карні.

ІВАСЮК Михайло, залізничний робітник в с. Ліски на Івано-Франківщині, одружений, батько дітей, заарештований у 1971 р. і засуджений 1972 р. за поширення уніятства серед дітей і виховування власних дітей в дусі Української Греко-Католицької Церкви.

КАЛЕНЮК Зенон, нар. 1887 р., декан Української Греко-Католицької Церкви. Вперше був заарештований у 1948 р. Вдруге був заарештований у 1974 році і обвинувачений за повнення духовних обов'язків.

КАЗНОВСЬКИЙ Володимир, нар. 1905 на Івано-Франківщині, учасник визвольного руху (ОУН-УПА), заарештований 12.12.1955 р. і засуджений на 25 років каторги. Карається в Мордовському таборі ч. 3-3, важко хворий.

(Далі буде)

*****
**УКРАЇНА В БОРОТЬБІ — НАШ ОБОВ'ЯЗОК
 ІН ДОПОМАГАТИ!**
**ЖЕРТВУЙМО НА ДОПОМОГУ ТИМ,
 ЩО ЖЕРТВУЮТЬ УСЕ!**
ЖЕРТВУЙМО НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ!
 *****

Л. Рихтицький

УКРАЇНА У СВІТІ

Хочемо висловити декілька думок про сучасне становище України у світі. Спершу пригадаймо собі геополітичні дані нашої батьківщини. Україна займає понад 233 квадратних миль і поза Росією є найбільшою територіяльно країною Європи. Однак, кількістю населення Україна стоїть на шостому місці, після Росії, Західньої Німеччини, Італії, Франції та Англії. Варто зазначити, що Україна вдвоє більша за Польщу, але має тільки на десять мільйонів населення більше від неї. Де поділися мільйони українців ми всі добре знаємо.

В рамках Советського Союзу Україна є другою з черги республікою із конституційними правами, які дають їй право на вихід із складу СРСР — на папері. Це становище України було визнане у вільному світі із хвилиною створення Об'єднаних Націй в 1945 році, де Україна була одним з членів-засновників. Ця правна позиція України визнається всіма державами-членами ООН, з тим застереженням, що жадна з них не може ввійти з Україною в безпосередні дипломатичні зносини і не може ані відкрити своєї амбасад в Києві, ані української амбасад у себе. Цей дивогляд — це наслідок російської політики у відношенні до України, і цілком ясно, що широкий світ в цьому орієнтується. Звідсіля виводяться такі заяви, як слова американського секретаря закордонних справ Раска про те, що для нього „Україна є Пенсильванією Росії. Немає чого нам аж так дуже ображатися, бо, якби становище України було дійсно правно-державне, Раск не склав би такої заяви. Очевидно, нас, українців, це болить, але нас ще більше болить російська окупація в Україні.

Коли правне становище України таке дивоглядне, що серед нас самих роками йдуть дискусії на тему визнати нам державність України в формі советської республіки, чи заперечити її цілковито, пригляньмося політичній сторінці цього образу. бо вона ще більш дивоглядна. Політично в самому Советському Союзі Україна цілком не є союзною державою, бо їй бракує одного з основних чинників самостійної державности, а саме своєї законної, незалежної

влади, хоч Україна має територію і населення. Для пригадки: всі африканські колонії колись мали територію і населення, але влади своєї не мали, і їх слушно називано колоніями. Отже політично Україна — це ніщо більше, як колонія Росії. Цей факт, однак, могли б цілковито змінити наші комуністи в Києві, якби проголосили повну незалежність України від Росії і зуміли цю незалежність збройно оборонити. Якщо врахувати, скільки енергії вони вживають на поборювання націоналізму, здається, що цими самими зусиллями могли б уже давно звільнити себе від московської окупації. Цього ще не сталося, і нам, українцям, треба погодитися з фактом, що, хоч український делегат в Об'єднаних Націях підносить руку під час голосування, то цією рукою керує не його переконання чи розуміння ситуації, а московський шнурок.

Із сказаного вище виходить, що все, про що ми можемо говорити, це те, що ми маємо Україну, якщо йдеться про територію, ми є членами великого українського народу, якщо йдеться про населення, але ми не маємо своєї держави, яка виконувала б усі державні функції, включно з друком своїх грошей, незалежною політикою і обороною своїх громадян проти чужих зазіхань та несправедливості. Як же у світлі цього виглядає те, що Україна своїх грошей не має, своїх амбасад не має, своїх поштових марок не друкує, своєї поліції чи армії не утримує і своєї політики у світі не веде? Чи та невеличка частина нашої еміграції, яка бачить в сьогоднішній Україні державний ідеал, погодилася б на таку державу, якби її мали в такій формі створити українські націоналісти? Напевно, ні! Але чому тоді ми мали б визнавати цей колоніальний дивогляд, створений Москвою, нам цілком незрозуміло.

Наші державно-творчі змагання не увінчалися, на жаль, успіхом, але це не зменшує нашого сантименту до всього, що українське, і тому не дивно, що нас болить серце, коли світ зневажає політично і правно советську Україну, бо попри цей колоніальний твір світ зневажає й саму назву нашої батьківщини. Але

це ми завдячуємо в першу чергу рафінованій московській політиці супроти нас, яка зуміла не тільки розв'язати квестію нашої державности на свій, вигідний собі лад, але й викликала навіть роздвоєння політичного думання серед нас самих. Це треба усвідомити, щоб прийти до логічного висновку, що нам немає чого воювати проти себе, немає чого воювати проти українських комуністів в Україні, бо вони мають в більшості російський револьвер, прилений до чола. Спитайте дискретно польських комуністів, що вони думають про російські впливи в Польщі, і зрозумійте, що серед наших комуністів є теж невдоволені. Ми не віримо, що в Україні взагалі ще є українські ідейні комуністи, якщо їх вже обмалює в самій Росії. А тоді залишається тільки справа російських поліційних і військових сил в Україні, тобто російської окупації. І в цій справі у нас не повинно бути жадних розходжень, бо, якщо ми можемо мати різні політичні погляди, згідно із демократичними нахилами нашого народу, тоді у відношенні до ворога в нас мусить існувати один національний фронт: український проти російського. На цьому полі українська національна рація дискусії не визнає. Зрада належить до судової ділянки, не політичної.

У всіх наших роздумуваннях основним залишається питання: чи є нарешті можливості побудови української самостійної держави, коротко кажучи: чи буде Україна нашою Україною? Можливо, що програні Визвольні Змагання і невдача наших зусиль у Другій світовій війні викликали у нас скептицизм і недовір'я до наших спроможностей, але кожний, хто обізнаний із історією, кожний, хто має відкриті очі, повинен бачити, що діється.

Чому це всемогутня Росія потребує на шістдесятому році „переможної революції” поборювати з таким накладом зусиль український націоналізм? Увесь час ми чуємо, що вона розправляється з „недобитками українських буржуазних націоналістів”. Протягом шістдесяти років! Звідкіля ж беруться ці мільйони недобитків? Чи кожному з нас не повинно бути ясно, що наше історичне колесо йде повною парюю догори, що наш нарід живе і бореться?

Чи треба нам залплення чужинців з України, як ось д-ра Штерна та інших, щоб нас пе-

реконати, що Росія України ніколи не зрусифікує? Що її намагання даремні, що вона має з Україною далеко більше клопоту як шістдесят років тому, і до цього клопоту має пояс сателітних держав, в ненависті яких до Росії можна не сумніватися; вона має розлад ідеологічної підстави своєї державности, якого ні спинити, ні змінити немає чим і ким, і вона перебуває в міжнародній ситуації, в якій усі рефлектори світу скеровані на неї, як на останню імперію. Світ уже перейшов добу колоніалізму, і кожний, навіть найменший нарід сягає по волю. Як довго може Росія витримати такий психологічний натиск? І внутрішнє розладдя і вічні економічні катастрофи і щораз сильніший фермент серед усіх неросійських народів імперії і розпад світового комунізму.

Нам треба бути готовими. Рішальна хвилина може надійти леда день. Незалежна Україна є тільки питанням часу, і до того часу нашим обов'язком є втримати наш прапор чистим, щоб він міг маяти у нашому світлому майбутньому свobodно у Києві без жадних політичних застережень.

*****

ЯК ТАМ У КРЕМЛІ?

Відомий советолог, автор книжок „Загадка смерті Сталіна” і ін. А. Авторханов у своїй недавно опублікованій статті „Ідеологічний фермент у Кремлі”, заперечуючи монолітність правлячої советської верхівки, твердить, що в Політбюрі існують не „голуби” і „яструби”, як то вважають деякі західні публіцисти, а — „практики-прагматики” і „ідеологи-догматики”. На чолі „практиків-прагматиків” стоять Брежнєв, Кириленко та Устінов, а на чолі „ідеологів-догматиків” Суслов, Кулаков, Пономарьов і Капітонов.

Щоб скріпити свої позиції, Брежнєв пересунув центр ваги влади від Політбюра до Секретаріату ЦК КПСС і „секретаріату генерального секретаря”, як то зробив свого часу Сталін, призначивши на керівника цього секретаріату Поскрьобишева. Нові люди Секретаріату ЦК складаються зі ставленців Брежнєва, зокрема належить до нього голова КГБ Андропов. Таким чином Брежнєв забезпечив за собою більшість і в Політбюрі і Секретаріаті ЦК, а свою особисту канцелярію перетворив на „внутрішній кабінет”.

Тепер у Кремлі відбувається боротьба двох ліній в політиці, в якій на стороні догматиків стоїть марксизм-ленінізм, а на стороні прагматиків — насущні інтереси держави. Прагматики — пише Авторханов, — справжні циніки, для яких марксизм-

Л. Р-цький

ТУРИСТИЧНІ "АТРАКЦІЇ" СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ

Уявіть собі таку сцену: в глибині Советського Союзу, у столиці союзної республіки Грузії, в Тбілісі, де відбувається міжнародня конференція відділу Об'єднаних Націй ЮНЕСКО, до готелевої кімнати американського дипломата, учасника конференції, вриваються без жадного попередження і без дозволу дипломата кагебісти. Командуючий старшина називає себе Іваном Івановичем і питає дипломата: ви Константин Варварів?! Дружина дипломата, урядовця Стейт Департаменту, Ліна, стоїть біля свого мужа, який заявляє: так, я Варварів. Тепер починається типова в Большевії історія. Старшина КГБ обвинувачує американського дипломата в тому, що він, з роду українець був у співпраці з нацистами і вимагає від нього співпраці з органами КГБ. „Ми маємо про вашу працю для нацистів документи, навіть листи вашого батька"! Коли дипломат заявляє, що це фальсифікати, КГБіст завигає плечима: „це не важне, якщо нам потрібно, ми доставимо цілу низку свідків проти вас!"

*****

ленінізм служить не як засіб відкриття абсолютних істин, а як прикриття їхніх повсякденних дій. Вони — не раби теорії, якої, властиво, й не знають. Вони не можуть не бачити, що „догматичні окови Сусллова і компанії з їх курсом на ізоляцію СРСР від зовнішнього світу гальмують розгортання науково-технічної революції". Суслов — справжній аскет партії, яка давно обуржузилась. Він же й убивця творчої думки в партії.

Великою перемогою Брежнєва було недавнє неофіційне позбавлення Сусллова його монопольного положення провідного теоретика партії. І тепер уже не Суслов, а Брежнєв „провідний і єдиний теоретик партії", хоч ідеологічний апарат Сусллова активно намагається саботувати народження нової легенди.

Кардинальні, питання, навколо яких ідуть спори в Кремлі суть: як бути далі з Гельсінкською угодою і — яку позицію зайняти супроти „єврокомунізму". Догматики вважають Гельсінки за особисту помилку Брежнєва, а „єврокомунізм" — за „винахід західних імперіалістів".

Цей ідеологічний фермент, на думку Авторханова, збігається з близьким кінцем брежнєвського керівництва, що в свою чергу неминує мас привести до загальної кризи всього політичного проводу в СРСР.

Ця справа розвинулась протягом місяців листопада і грудня у цілу дипломатичну аферу між Америкою і Советським Союзом, але ми хочемо звернути увагу на один факт, який чомусь оминув коментарів збоку чужинної преси: советська поліція звичайно поводить ся із чужинцями на своїй території дуже чемно і культурно, але у випадку пана Варварова, тому, що він українець, москалі показали свою хижу натуру повністю. Цитуємо за газетою АМЕРИКА з четвертого листопада минулого року: „КГБ-іст Іван Іванович поведився грубо й по-хамськи, погрожував, ляв, зневажав". Хочемо зазначити, що така поведінка московської поліції з українцями є типова. Так поводяться з нашими в'язнями на процесах і в тюрмах, так поводяться часто з нашими туристами і так поводяться в самій Україні з українським народом.

Недавно наша преса принесла вістки про арештування в Советському Союзі Андрія Климчука, українського студента з Англії і англійського громадянина там народженого з мішаного українсько-англійського подружжя. Йому закидали антисоветську діяльність на тій підставі, що його батько був фашистом і воював проти СРСР у другій світовій війні. Коли справа набрала міжнароднього розголосу, Климчука після більш як чотиримісячного ув'язнення за старанням англійського уряду, нарешті звільнено. Всі ми ще пам'ятаємо випадок з українцем з Канади, якого сім років тому назад арештували в Києві під час його туристичних відвідин в Україні, обвинуватили в співпраці з нацистами, засудили без жадних підстав на кару смерті і розстріляли, помило інтервенції канадського уряду. Канадське громадянство нічого в цьому випадку не могло. Голосною була теж справа українця з Бельгії, Довбуша, якого обвинуватили в перевозі підпільних документів в Україну, хоч він нічого подібного не зробив. Ці і тим подібні випадки повинні набрати далеко більше розголосу і ваги в самому українському середовищі на еміграції. Цими випадками москалі показують нам, що жадне громадянство, жадні ди-

пломатичні пашпорти, жадні міжнародні права не грають найменшої ролі в атавістичній москвській ненависті до українського народу. Наші туристи дуже часто падають жертвами всяких погроз, натяків, обшуків і навіть арештувань без найменших причин, щоб тільки показати нам, українцям, що ніщо не встереже нас від зазіхань Росії. Диковинні, нечувані ніде у світі обмеження з правом доїзду, наприклад, до Львова, але із заборонаю відвідати підльвівське село, нечувані визначування трас для туристів і абсолютна заборона хоч на крок від такої траси відступити — теж не належать до великих розрад в атмосфері відвідин цього робітничого і селянського „раю”. Варто теж згадати фінансову сторінку всяких контактів із Советським Союзом, туристичних чи навіть поштових. Несамовито високі оплати за пересилання допомогівих пачок потребуючим рідним частенько руйнують фінансово наших тутешніх, добросердешних земляків і збагачують касу окупантів, які нищать нашу батьківщину. Фантастична стопа виміни західніх грошей на безвартісну советську валюту працює в тому самому напрямку.

Без найменшого сумніву, ми мусимо на цьому місці усвідомити, що звичай утримування тісних родинних зв'язків є одним із великих позитивів української національної культури з давніх часів і цим наш народ зумів вдержати себе при житті, помимо найбільш несприятливих, просто макабричних умовин, створених окупантами на українських землях. Друга Світова Війна і її політичні наслідки, незвичайно корисні для Москви, змусили сотні тисячів українських політичних емігрантів опинитись на далекій чужині, у подавляючій більшості не в комплекті їхніх родин, а шляхом розірваних на довгі роки, а то й десятиріччя, дорогих родинних зв'язків. Ми знаємо, що це просто психічно неможливо відповісти відмовно на останнього може листа старенької матері з України, яка хоче ще раз перед смертю побачити свого сина, невістку, внучків. Глибокий родинний сантимент дає нашим землякам відвагу зважитись на подорож до країни, з якої вони роки тому назад виїхали помимо того, що відносини там ще ні в чому не змінились: ворог дальше катує Україну. Цей родинний сантимент — це дорогоцінність нашого народу, це його великий, куль-

турний скарб. Але на цьому місці мусимо ствердити, що ніякий політичний режим не вів ніколи такої безстыдної, безмилосердної, диковинної політики використання людського горя і людських сліз для своїх чорних цілей. Ніякий режим у світі не поводитьсь у справах злуки розбитих родин так по-варварському, як росіяни. Чоловіки не можуть відістати із Советського Союзу своїх жінок, діти не можуть пов'язатись із батьками, і Москва у кожному випадку поводитьсь так, неначе від питання, чи Оксана зможе виїхати до свого мужа Івана в Америці залежить доля цілої советської імперії. Такої нечуваної поведінки не допустивсь досі жаден режим у світі, аж москалі показали нам всім, яка у них в дійсності душа.

У висліді всього повищого нам треба придуматись справді, чи робимо ми нашими подорожами до Советського Союзу так багато добра, що воно рівноважить або й перевищує накоєне лихо? Ми мусимо покірно прохати у советських властей дозволу на те, щоб заплатити їм грубі гроші за дорогу, заплатити грубі гроші за їхні готелі і немислимий харч, заплатити високе мито за кожную завезену туди дурницю і ще наражатись на крадіжки, насміх і погрози. Це робить з нами той самий режим, який учив наших дітей доносити на батьків до НКВД, який з хлопчини, що вчинив донос на батька, зробив національного російського героя, який засилав і засилає тисячі і тисячі наших братів і сестер на імперіяльні будови в Сибіру і який скритовбивчо убиває нам на протязі вже шістдесяти років наших провідників та наших найкращих борців за волю нашого народу. І перед цим режимом ми клонимо голови, прохаючи ласкавого дозволу на відвідини наших рідних... Чи не варто нам, як дисциплінованій національній спільноті, придуматись над цією проблемою?.. Чи не треба нам зважити глибоко в наших душах нашого сердешного горя із-за розлуки з рідними — з безмежним горем, що його переживає вся наша нація в московській кормизі?.. Чи дозволимо ми ворогові безконечно визискувати наші найглибші родинні почування і ще насміхатись з нас і наших безталанних рідних в Україні? Цей ворог ставить пам'ятники Дзержинському і своїм національним героям, навіть царям на нашій рідній землі, у наших міс-

СТВОРЕНО ВІДДІЛ АФ АБН У НЬО ЙОРКУ

В. Гаврилюк

Тому, що минулого року Крайову Екзекутиву АФ АБН перенесено з Нью Йорку до Детройту — Чикаго, виникла потреба створити Відділ АФ АБН у Нью Йорку. 4-го лютого ц.р. в Домі ОВФронту відбулись засновуючі збори, у висліді яких постав Ньюйоркський Відділ АФ АБН на чолі з литовським суспільно-політичним діячем Петрасом Азуаласом.

У нарадах взяли участь: член ЦК АБН і редактор різномовних видань АБН мгр Слава Стецько, голова Екзекутиви АФ АБН інж. Богдан Федорак, який провадив нарадами, голова Болгарського Національного Фронту д-р І. Дочев, голова Українського Відділу ПАБНА інж. Володимир Гладкий, голова Білоруського Конгресового Комітету І. Косяк, військовик і письменник з Північного Кавказу Гассан-Бей Аслан Бек, представники Хорватії, Східньої Німеччини, Естонії, Латвії, Литви, Румунії, Мадярщини, Куби, Козакії та численні гості.

В склад української делегації яку очолював інж. В. Гладкий, входили Дарія Степаняк, д-р Т. Крупа, д-р О. Соколишин, Я. Савка, мгр Б. Потапенко, мгр Я. Дацків. А, Прадка. О. Дацків.

Звітуючи за тримісячний період праці, голова Екзекутиви АФ АБН інж. Б. Федорак поінформувала про налагодження контактів з американськими профспілками, про реактивізацію Відділів АФ АБН і створення нових, про симпозиуми на тему поневоленних народів при різних коледжах і університетах. Промовець підкреслив велике значення започаткованої д-ром А. Ведрієм праці в напрямку творення виборчих блоків із еміграцій поневоленних народів в ССРСР і сателітних країнах.

У дискусії над напрямними дальшої праці АФ АБН затавровано політику „детанту”. вирішено творити передвиборчі блоки, добиватися шляхом листів і особистих зв'язків з законодавцями зміни американської політики зі змагань виключно за людські права — на змагання за національні права. Вирішено добиватися на форумі ОН застосування резолюцій про деколонізацію у світі також до ім-

та, а для нас творить героїнь із молочних доярок і вбиває нам навіть пам'ять про нашу історію, ліквідує цвинтарі наших воїнів, Січових Стрільців. І у цього ворога ми маємо просити ласки і благи зрозуміння? Подумаймо і зважмо добре, чи не платимо ми надто високу ціну? Чи не платимо нашою особистою і національною гідністю за цю московську ласку — а подумавши, ми повинні витягнути відповідні, правильні висновки із ситуації, якої ми не створили, але яку наш ворог так безлично використовує.

ВЕСНЯНА ОДА

І лінія, і брила,
І камінь, і вода
Все пісні підкорила
Незбагнута гортань.

Замурували простір
Споруди зельні знов.
Рослини тонкокості
Налляла земна кров.

У гіпс і білий мрамур
Пігмент бронзовий вливсь.
Смола вмоктала фарбу,
Заїквивсь листям хмиз.

Над прядивом коріння
Шум п'яних веретен,
Ткання наче піна
Бетонів і антен.

*****

перії московської. Звертатися з відповідними документами до новоствореної комісії ОН у Женеві у справах людських прав.

Мгр С. Стецько поінформувала про працю АБН у 35-ліття його створення. Ред. Слава Стецько зачитувала уривок з політичної заяви із поневоленої Вірменії, яка домагається незалежності і державної суверенності, розповіла про діяльність АБН, що його очолює Голова Українського Держ. Правління з 1941 р. Ярослав Стецько, навела приклади різних акцій, зокрема північних кавказців у Туреччині, естонців у Скандинавії, туркестанців у арабських країнах. Відмітила дію АБН на форумі Світової Антикомуністичної Ліги (ВАКЛ), згадала про діяльність АБН в рамках Європейської Ради Свободи (ЕРС), про зростаючі впливи АБН в Англії, про політичні семінари для молоді та врешті про створення при ЦК АБН Комітету Деколонізації, в склад якого увійшли представники від України, Болгарії, Білоруси, Румунії, Туркестану. Розповівши про пресові, радіові і телевізійні виступи Ярослава Стецька в останній поїзді до Аризони, Каліфорнії, Чикаго, Детройту, Клівленду, Спраткуз, Пітсбургу, Вашингтону, Торонто, про зустрічі з представниками поневоленних націй і американського політичного світу, мгр С. Стецько повідомила про заплановану конференцію ВАКЛ у Вашингтоні та про підготовче засідання у цій справі в Лос Анджелесі.

„Створюваний Вами Відділ АБН у Нью Йорку, — сказала п-ні Слава Стецько, — буде великою допомогою у нашій праці й боротьбі проти московського імперіалізму”.

До Управи новоствореного Відділу були вибрані: голова Петрас Азуалас, заступник Петер Вітенюс (Литва), — 2-ий заступник — інж. В. Гладкий (Україна), секретар д-р М. Нісснер (Сх. Німеччина), скарбник М. Мікетіч (Хорватія).

ЗАЯВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА

Передаємо тексти поширених у Самвидаві заяв Василя Підгородецького до начальника медичної частини одного з пермських таборів і Дмитра Басараба до Президії Верховного Совету СРСР.

Василь Підгородецький, колишній старшина УПА належав до штабу Головного Командира Романа Шухевича. Він засуджений на 25 років позбавлення волі.

Дмитро Басараб — колишній вояк УПА. Засуджений на 25 років, перебував у мордовських таборах, тепер знаходиться в пермському таборі.

Заява Василя Підгородецького начальникові медичної частини, майорові Яруніну

Ви, як ніхто інший, знаєте стан мого здоров'я, бо лікуєте мене протягом років. Нагадую, що вже в 1970 році в мордовських таборах лікарі встановили в мене інвалідність другої групи; її мені признавали до часу мого переїзду на Урал. Пізніше невропатолог Галина Хижняк звільнила мене від 4 годин робочого часу, скоротивши тим самим мій робочий день на половину, як інвалідові другої групи.

В таборі 389/35 не визнали другої групи моєї інвалідності, але призначили мені роботу в перукарні, що було мені під силу. Коли КГБ вимагав забрати мене звідти, Ви своєю владою дали мені другу групу інвалідності, вчинивши це законно і гуманно.

Голова наступної ВТК (виправно-трудова колонія), людожер Кудрявцев, за вказівкою каральних органів, відібрав понад 20 особам групи інвалідності, у тому числі і мені, хоч він добре знав, що здоров'я ув'язнених погіршується кожного дня. Тоді почалися трагічні смерті, самогубства, скарги, комісії. Я також звертався зі скаргою до ЦК КПРС; лікар-інспектор, яка приїхала, не пішла всупереч КГБ, але все ж таки признала мені полегшення, залишивши третю групу, але при чотирьох годинах роботи, хоч здоров'я моє весь час погіршувався.

Я не обвинувачую лікарів, їхня допомога обертається на глум і знущання з медицини, бо дають її не на те, щоб підтримати й поліпшити стан мого здоров'я, а лише для того, щоб робити наді мною нелюдські експерименти: скільки, мовляв, ще жил і соків можна витягнути з каліки — каторжного в'язня з 24-річним стажем, який пройшов усі страшні беріївські часи. Відомо, що як пускати струм через здохлу жабу, то навіть вона здригається. Ось до цього подібна й моя робота, коли я, наладований ін'єкціями та краплями, ще с'як-так дригаюся ці чотири години, від яких навіть Ви мене нерідко звільняєте, бо знаєте, що вони понад мої сили. Цілий рік я не протестував проти цих нелюдських експериментів, що нічим не поступаються експериментам на людях у німецьких концтаборах.

Але знущання вже переходять усі межі. За чотири години мого дригання на роботі з мене вираховують за одяг так, як зі здорової людини за восьмигодинний робочий день. Останньому дурневі ясно, що каліка неспроможний виконати норму за 4 години і заробити собі на харчі. І ось мене цілий рік грабують у повному сенсі цього слова, відраховуючи ті нещасні копійки, які я заощадив, коли був здоровіший. Ні директор заводу Осін, ні начальник цеху Азаров не бажають слухати ніяких доказів. Жахливе варварство продовжується.

Прошу допомогти мені розв'язати це питання. Для цього є два шляхи: або даною Вам владою признати мені другу групу інвалідності, або далі продовжувати нелюдські експерименти наді мною, але тоді хай бодай не грабують мене одночасно, хай виховують лише за половину робочого дня, а решту залишають на рахунок хвороби та інвалідності. Дуже прошу Вас усунути це кричуще порушення усіх норм і принципів чесною медицини і не змушувати мене звертатися до вищих інстанцій та міжнародних органів охорони здоров'я.

Березень 1977

Заява Дмитра Басараба до Президії Верховного Совету ССР

Не сподіваючись, що београдська нарада спонукає СРСР виконувати взяті на себе зобов'язання, які традиційно порушуються у цій країні, я все ж таки вважаю за свій моральний обов'язок протестувати проти постійного цинічного нехтування основними правами людини в Союзі.

14 червня 1977

*****

МОСКАЛІ БУДУЮТЬ СУПЕРЗБРОЮ ДЛЯ ЗНИЩУВАННЯ РАКЕТ І САТЕЛІТІВ

Москва гатить мільйони рублів і мобілізує сотні найкращих науковців для випродукування зброї, здатної знищувати американські ракети і сателіти.

„З контактів, які ми встановили, ясно виходить, що це — найбільший військово-науковий проєкт в історії будь-якої країни, включно з Мангаттенським проєктом випродукування американської атомової бомби”, — заявив генерал-майор Джордж Кіген, колишній керівник розвідки Повітряних Сил.

„Росіяни вже витратили десятки мільйонів доларів на цей проєкт протягом останніх 20 років. Нам відомо про існування понад 350 лабораторій і 2.100 науковців заангажованих у цьому грандіозному проєкті. І це безсумнівно, що вони стоять на порозі до успіху”.

Престижний журнал „Авіейшен Вік енд Спейс Технолоджі” вже кілька місяців тому писав, що росіяни інтенсивно працюють над суперзброєю. „Вони вже випробовують і вдосконалюють її компоненти”, — твердить генерал Кіген. — Цю зброю росія-

ни магазинують в інсталяціях подібних до силосів, в яких вони тримають ракети. Проте, американські інженери і науковці також докладають усіх старань, щоб не відстати у цій ділянці від росіян.

Згідно з непотвердженими даними, декілька советських і американських сателітів вже знищено цією зброєю.

ОБВИНУВАЧУЄ ВАТИКАН

Колишній головний капелян італійської армії обвинуватив папу Павла Шостого в угодівській політиці супроти комунізму.

Архисуперкор Арріго Пінтонелло, що займає нині пост редактора релігійного журналу „Семінарі е Теолоджі“, вмістив у своєму журналі „відкриту петицію“, в якій обурюється з приводу небезпеки комунізму.

69-літній прелат обвинувачує провід Католицької Церкви в тому, що „він спустив завісу мовчання над моторошним видовищем 66 мільйонів жертв Сталіна, 150 мільйонів жертв Мао Тсе-тунга, загинув 2.5 мільйона камбоджійців з рук червоних катів і цілковитого знищення українського єпископату на чолі з півтора тисячами священників.

СПРАВА РЕЛІГІЇ ВІЧНА

Передруковуємо в скороченні розповсюджене в Україні через Самвидав потрясаюче звернення до газети „Оссерваторе Романо“ арештованого в 1972 р. і засудженого на 10 років таборів та 5 років заслання священника Василя Романюка. Ред.

... Пригадую, коли було проголошено Український Католицький Патріархат з Блаженнішим Йосифом на чолі, то навіть формально невіруючі люди сприйняли це, як велику подію в історії Української Церкви. Не буду вже казати про радість католиків України, які чекають на узаконення своєї Церкви.

Але я пам'ятаю й інше — коли по війні більшовики нищили цю Церкву на очах усього світу — яке велике було розчарування. Невже ж могутній католицький світ не міг захистити декілька мільйонів українських католиків перед поталою більшовицьких варварів?

Українські католики дали з своїх лав силу-силенну мучеників. Тисячі загинули в концтаборах. Вони смертю засвідчили вірність Святішому Престолові. А про тих, що лишилися живими, можна сказати словами апостола Павла: „Навіть донині терплять голод і спрагу, і наготу, і побої, і блукають вони як сміття світове, як порох, що його донині кожний зневажає“.

Ми подасмо ці факти тому, щоб дати знати вільному світові і, в першу чергу, всім християнам, що

ми потребуємо їхньої підтримки. Скоро буде створений на Україні Комітет захисту релігії. Він матиме екуменічний характер і членами його можуть бути православні, католики і євангельські християни-баптисти. Комітет мусить вимагати від уряду, щоб закон про свободу совісти ні під яким приводом не був порушений. Я висуваю вимоги і закликаю все християнство допомогти здійснити їх:

1. На Україні мусять бути негайно відкриті всі храми і монастирі, закриті протягом останніх 20 років.

2. Мусять бути створені духовні учбові заклади, семінарії та академії з українською викладавською мовою, а також мусять бути видані Біблія та інша релігійна література рідною українською мовою.

3. Треба легалізувати храми Католицької Церкви.

4. Діти віруючих мусять мати право відвідувати церкву й отримувати релігійне виховання, бо тепер, як відомо, дітям до 18 років заборонено відвідувати церкву й молитовні домни.

5. Віруючі мусять мати право отримувати високу освіту, бути викладачами, лікарями, інженерами, займатися іншими посадами, до чого їх тепер не допускають під різними приводами.

Користаючись з нагоди, ми звертаємося до світової суспільності з проханням підтримати наші добрі наміри й почини. І якщо буде проголошено створення Комітету на захист релігії на Україні, що ми просимо, щоб такі міжнародні центри, як Святіший престіл, РХЦ та інші міжнародні організації, що борються за справедливість, мир і свободу, визнали нас і були солідарні з нами у нашому нещасті. Міжнародній суспільності мусить бути відомо, що провід нашої країни загрузнув у задушливому болю більшовицькою... (нечітко) і тиранії, і боїться усього нового. Це люди вчорашнього дня, що намагаються розв'язувати всі проблеми уживанням дикуї сили.

А тому вони можуть вороже зустріти створення Комітету і накинутись на його членів з різними репресіями. Але справа релігії вічна. Бо з нами Бог!

Священик Василь Романюк

*****

ТРОХИ ГУМОРУ

До аптеки вбіг затурбований чоловік і попросив аптекаря дати йому щось проти гикавки. Аптекарь негайно змочив вату у воді і старанно обтер нею обличчя цього чоловіка.

— Бійтеся Бога, що ви робите! — закричав чоловік.

— Ви вже не маєте гикавки! — усміхнувся задоволено аптекарь.

— Та я її й не мав, — запротестував чоловік. — Я хочу дістати чогось для моєї дружини. Вона чекає на мене в авті.

У 425-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ СІЧІ

І. Левадний

ЗАБОРОЛО УКРАЇНСЬКИХ ВОЛЬНОСТЕЙ

Запорізька Січ, потужний осередок козацького лицарства, твердиня величі і сили українського народу, фортеця нашої державности та культури, оборонець прав рідного народу, непохитний вартівник його спокою і мирного життя впродовж понад 200 років свого славного існування. Запорожці заманіфестували це в героїчних походах та боях, а свою мужність, самопожертву та демократизм прославили на весь світ.

Часті татарські напади вже наприкінці XV стол. привели до вилюднення України. Рятуючись від наласників, населення переселиювалось на захід. Середня і південна Київщина, південно-східне Поділля, майже ціла Полтавщина перетворились на Дике поле.

На просторах Дикого поля буйно розвинулась фауна. Безліч звірів і птахів у степу, риби в Дніпрі, меду в дуплах дерев, незліченні інші природні багатства приваблювали сміливих людей. Коли в північній Україні, де скупчилось багато населення, ставало тісно, а польська влада завела панщину, почала змушувати їх працювати на себе і обтяжувати повинностями та податками, відважні сміливці попрямували на південь.

У степу, хоч і zagrożеному татарською небезпекою, панувала воля, там гартувались характери, вироблявся у людей волелюбний дух. Літо проводили вони на так званих „уходах”, на Дніпровому Низу, за порогами, де займались полюванням, рибальством і пасічництвом, а на зиму повертались додому і продавали свою здобич по містах. Окремі сміливці лишались і на зиму в степу і там призвичаювались до боротьби з напасниками.

Влада спочатку прихильно ставилась до таких людей, що сприяли колонізації степу. Канівський та черкаський староста Остап Дашкович вже тоді проектував поставити на Низу твердиню і тримати там військо для оборони від татарських наїздів, але не дістав допомоги від литовського уряду. Згодом інший черкаський староста Семен Полозович, хмельницький

староста на Поділлі Предслав Ланцкоронський та інші ставали на чолі козацьких груп, ходили разом з ними в походи проти татар і турків. Але були й такі відважні люди, що не хотіли визнавати ніякої зверхности і посувались ще далі на південь, куди не могла сягати ніяка чужа влада.

У половині XVI стол. зріс новий осередок козацтва за Дніпровими порогами, де скупчилась людність, що вже не визнавала над собою і влади старост. Це були зародки Січі, заснування якої зв'язане з ім'ям Дмитра Байди, князя Вишневецького, який коло 1540-го року з'явився на Дніпровому Низу і задумав створити за порогами форпост українського руху до Чорного моря. Так у 1552 році на острові Хортиці постала Запорізька Січ, на якій під проводом спочатку Байди, а потім інших славних лицарів формувалась козацька сила.

Всі, що не хотіли коритися польським порядкам, прямували на Запоріжжя.

Цей рух набирив щораз більших розмірів, так що уряд доручив своїм прикордонним старостам перешкоджати козакам вирушати в походи, бо це призводило до ускладнень у взаминах з Туреччиною. Але самі старости розуміли, що козаки є єдиною обороною від татарського лиха, і сприяли їм.

У 1560 році турки скаржились польському урядові на козацькі походи, і король Жигмонт-Август II наказав записати всіх козаків на реєстр і поставити над ними старшину. Але ті заходи не дали належного ефекту. Більшість козаків, хоч і не попала до реєстру, продовжувала боротись проти татар та турків і вести свій козацький спосіб життя. В 70-их роках походами в Молдавію прославився Іван Підкова.

Король Стефан Баторій намагався міцно взяти в руки козацьке військо, але його заходи також не мали успіху. Реєстрові козаки вимагали зрівняти їх у правах з королівським військом. Наставлена над ними старшина обме-

жувала їх волю, і козаки всіляко намагалися позбутись своїх зверхників.

Усі ті козаки, що не ввійшли до реєстру або не хотіли коритись новим порядкам, збиралися на Запоріжжі. Там утворилась військова організація на зразок лицарського братства західноєвропейських орденів і своїм основним завданням ставила захист християнських земель від мусулманських нападів.

Місце осідку козаків — Січ являла собою укріплений табір, що містився на одному з дніпрових допливів. З причин безпеки Січ не раз змінювала своє місце перебування. З кінця XVI до початку XVIII стол. була вона на Микитиному Розі, де тепер Нікопіль, на острові Токмаківці і на річці Чортомлик. Найбільшим святом на Січі вважався день Святої Покрови.

Вважаючи себе братчиками, всі члени запорізького війська становили єдине товариство, яке поділялось на курені. Кожний козак належав до якогось куреня, і лише зброя та одяг були його власністю.

Старшину обирали на широких демократичних засадах. На чолі війська стояв кошовий отаман. Йому підлягали суддя, осаул і писар. По куренях уся старшина була теж виборна. Її обирали на один рік. Усі найважливіші справи розв'язувались спільно на раді, в якій брати участь і вільно висловлювати свою думку мав право кожний. Великий вплив на вирішення справ мали „січові діди” — найстарші запорожці. До Січі було вільно вступати всім. При вступі питали тільки, чи вірує цей чоловік у Бога і чи ходить до церкви. Жінкам вступ на Січ був заборонений.

Польський уряд використовував козаків у своїх війнах проти Московщини, Швеції і головню Туреччини. Успішні походи козаків збільшували їх авторитет в очах людности.

Папа римський і цісар німецький, готуючи війну проти Туреччини, хотіли приєднати і козаків, як своїх союзників. Папський посланець, хорватський священик о. Олександр Комулович почав був переговори в цій справі з польським урядом, вважаючи козаків польськими підданими, але козаки заявили, що поляки не мають права нічого вирішувати в їх імені. Проте в 1594 році цісар Рудольф II вислав до Січі свого відпоручника Еріха Лясоту з подарунка-

ми для козаків за участь у поході проти турків.

До цієї боротьби стало все Запоріжжя, а також інше козацтво, що гуртувалось на Брацлавщині та Волині під проводом Северина Наливайка. Після походу на Волощину та Молдавію Наливайко почав боротьбу проти поляків. Коли його табір обложили поляки коло річки Солониці, Січ рушила на допомогу обложеним. Відряджено на човнах по Дніпру цілу експедицію під проводом Каспра Підвисоцького, яка, проте, не поспіла вчасно і не могла запобігти солоницькій трагедії.

Погром послабив козацтво, і польський сейм видав закон, яким скасував усі попередні козацькі привілеї. Заборонено доставляти припаси на Запоріжжя. Козацький реєстр також скасували.

Але це тривало недовго. Польща почала війну проти Волощини, потім проти Швеції. Козацька допомога була їй необхідна. З цього скористався гетьман козаків Самійло Кішка і домігся знесення всіх утисків над козаками сеймовим законом.

Після переможного московського походу, де зі здобуттям Москви козаки мали великі трофеї, почались знову походи проти турків і татар. Похід 1606 року на море, розгром турецької ескадри і здобуття Варни, в 1607 році — Перекопу, в 1608 році — Ізмаїлу та Килії, а потім — Білгороду (сучасний Акерман) ще більше прославили козацьку могутність і відвагу.

Починається героїчна епоха морських походів. Легкі козацькі човни — „чайки” з 4-5 гарматами і залогою з 50-70 козаків у кожній пливають через Чорне море аж до берегів Малої Азії. Висівши на берег, козаки визволяли з турецьких в'язниць своїх братів-полонених і з багатьма трофеями повертались назад.

У 1614 році козаки були в Синопі і Трапезунді, в околицях Стамбулу, в 1616 році на чолі з гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним здобули Каффу (теперішня Феодосія), невільничий ринок у Криму, звідки українських бранців розвозили в неволю по всьому світі, а восени того самого року побували в Малій Азії, розгромили турецьку ескадру і знову зробили велику морську демонстрацію перед самою турецькою столицею.

З цілої низки інших походів особливо вда-

лась операція 1624 року, коли протягом літа запорожці двічі здобували береги Босфору і знищили велику турецьку ескадру. Ці блискучі перемоги над мілітарно-могутньою тоді Туреччиною викликали захоплення на Заході. Французький амбасадор у Стамбулі, очевидець тих походів, радив своєму урядові дати запорожцям фінансову допомогу і зв'язати їх фльотою турецькі морські сили, щоб не випустити турків у Середземне море, де Туреччина провадила війну з Іспанією.

На запорожців стали дивитись як на потужну військову силу і різні претенденти на кримський і навіть турецький престол. В тому самому 1624 році кримський хан Шагін-Гірей уклав союз з козаками.

Все це тривожило польський уряд, і він у 1625 році доручив коронному гетьманові Станіславові Конєцпольському приборкати козаків. Той несподівано прибув на Україну, коли більшість козаків була на Дніпровому Низу, і обсадив військом наддніпрянські землі аж до Канева. Гетьман Жмайло, що був на Січі, вирушив з запорожцями проти Конєцпольського і зустрівся з ним коло Крилова, недалеко Дніпра. Після першої битви обидві сторони почали переговори і устійнили, що число реєстрових козаків має бути 6.000, а решта мусить стати знову кріпаками.

Проте новий гетьман Михайло Дорошенко не змушував нерєстрованих козаків повертатись на панщину. Тим часом татарський хан хотів здобути незалежність від султана і згідно з союзним договором закликав козаків. Дорошенко з 4.000 козаків вирушив до Криму, здобув Бахчисарай, але сам поляг у бою. Козаки проте, пішли далі, облягли Каффу і з трофеями повернулись на Україну.

З закінченням шведської війни прийшов знову на Україну лютий ворог українського народу Конєцпольський з військом, яке почало грабувати безборонне українське населення. На захист народу прийшли запорожці на чолі з Тарасом Трясилом і розбили поляків. В мирній угоді збільшено козацький реєстр до 8.000, але ніхто того числа не перевіряв.

Польський уряд не втрачав надії приборкати козацтво. Конєцпольський поставив вище порогів фортецю Кодак і обсадив її міцною зало-

гою, щоб не пускати нікого на Січ. Це обурило запорожців і в 1635 році, коли Польща вела війну зі Швецією, вони напали на Кодак, знищили його залогу і зруйнували саму фортецю.

Запорожці підтримували повстання Павлюка, який після невдалої битви під Кумейками був виданий полякам разом із старшиною. Лише полковник Дмитро Гуня на чолі з запорожцями пробився на Січ. „Втихомиривши” Україну, польський коронний гетьман Микола Потоцький не міг нічого зробити з запорожцями. Коли наставлений поляками над реєстровими козаками Ілляш Караїмович прибув зі своїм військом на Дніпровий Низ, його реєстровці почали переходити до запорожців, і він поспішно втік.

Навесні 1638 року виникло нове повстання під проводом Якова Острянина. Воно почалось на Запоріжжі і перекинулось на Лівобережжя, куди прийшов із запорожцями Острянин. Програвши битву під Жовнином, він зрікся гетьманства. Козаки обрали на гетьмана Гуню, окопались коло Дніпра і почали боронитися, чекаючи на допомогу з Січі. Полковник Филоненко, що йшов на допомогу, прорвався з військом, а обоз з усіма припасами і спорядженням дістався в руки поляків.

За новою угодою число реєстрових козаків визначено на 6.000, а решта мала вертатись у підданство. Запоріжжя лишалось поза законом. Відновлено фортецю Кодак, яку будував французький інженер Боплян. У фортеці поставлено міцну залогу.

Польський гніт і сваволя підсилювались. Народ чекав тільки на слушну хвилину для нового повстання. І воно, розпочавшись під проводом Богдана Хмельницького в 1648 році від Запоріжжя, було підхоплене всією Україною.

У славних походах Богдана Хмельницького запорожці брали велику участь, але роля Запоріжжя почала занепадати. Центр українського військового життя переніся з Січі до гетьманської столиці в Чигрин. Міцна гетьманська влада, зосереджена в руках Богдана Хмельницького, привела до багатьох змін. Важливі справи вирішувала вже не козацька рада, а гетьман з генеральною старшиною. Сам гетьман почав призначати полковників та сотни-

Степан Женецький

ПОРОЖНЯ СЛАВА БРЕЖНЄВА

Минулий 1977-ий рік у Советському Союзі офіційно вважався роком слави найвищого кремлівського ватажка, Леоніда Брежнєва. Адже він у тому році до титулу генерального секретаря Комуністичної Партії ССРСР додав собі ще один титул: був „обраний” на найвище становище в московській імперії — його „президентом”. Насправді, зразу після усунення попереднього „президента”, нашого „землячка” М. Підгорного, Брежнєв перебрав віжки абсолютної влади у свої руки, і вже тоді перестало існувати т.зв. „колективне керівництво”, бо Косигін фактично був майже недіяльний в цій московській урядовій „тройці”.

Відзначаючи 71-річчя свого народження в 1977-му році, Брежнєв мав, здавалося б, досить підстав, бути гордим. Його портрети, що показували його з-перед 15-ти років, отже значно молодшим, ніж він є тепер, красувалися по всіх-усюдах Советського Союзу; його „геніальні” слова були повторювані при всіх можливих okazіях. Він став рядити червоною московською імперією за новою конституцією, яку схвалено на його пропозицію і яку охрещено „брежнєвською”. Отже були „ленінська” і „сталінська” конституції, а тепер є третя, „брежнєвська”. Віднедавна його стали величати „вождем”, як перед ним величали тільки Леніна і Сталіна. Брежнєв підніс себе навіть вище, як Ленін і Сталін, бо він, окрім генерального секретаря партії, якими всни були, зробив себе ще „президентом” советської держави.

Проте, політичні коментатори пишуть, що хоч які великі почесті Брежнєв сам собі надає, слава його пуста, порожня. Ленін справді доконав, хоч поганих, але великих діл: він успішно завершив переворот в Московії і на місце

ків. Ці виразні порушення старої демократичної традиції вражали запорожців і викликали незадоволення. Зокрема гостро виступило Запоріжжя проти обрання самою старшиною на гетьмана Івана Виговського, якого вважали за ставленця старшини, прихильника аристократичного ладу.

(Закінчення буде)

царської імперії встановив червону імперію, ССРСР.

Слава Сталіна, що була, зрештою, дуже перебільшена, зродилася головно з того, що він був близьким до Леніна ще перед революцією, запровадив лихої слави колективізацію села, започаткував індустріялізацію та кермував червоною армією під час Другої світової війни. Та в основному культ Сталіна постав з терору і страху, що він їх викликав масовими убивствами своїх підлеглих, а головним чином немосковських народів, в першій мірі, українського.

Натомість „вождь” Брежнєв за 13 років свого владування не запровадив жадних важливих реформ у своєму царстві. Найбільшим його досягненням є т. зв. „Доктрина Брежнєва”, яку останнім часом сама Москва замовчує. Як відомо, на підставі „Доктрини Брежнєва”, Москва уповноважила сама себе висилати в країни-сателіти, якщо в котрійсь із них основи соціалізму будуть zagrożені, свої війська. За тією „доктриною” московські дивізії поневолили Чехо-Словаччину. „Твори” Брежнєва нічим не спричинилися до збагачення комуністичної ідеології. Промовописці Брежнєва не спромоглися видушити з себе хоч би якоїсь крилатої фрази.

Слава Брежнєва спирається лише на тому, що в закамарках Кремлю йому вдалося перехитрити всіх своїх конкурентів і поусувати їх зі своєї дороги. Культ його виріс на тій московській ментальності, яка вимагає ідола, нехай і бездарного, але позолоченого. Проте, в народі, навіть російському, Брежнєва називають „Льонька дурачок”.

Владування Брежнєва західні політичні коментатори називають безславним. Незначний матеріяльний зріст Советського Союзу мав місце тільки в першому році після усунення Хрущова. Тепер матеріяльна залежність ССРСР від західної технології і капіталу постійно зростає.

Хрущов пробував був відновити партію, і відродити „дух революції”. Тепер, як видно навіть із советської преси, советську систему роз’їдають щораз більше корупція, хабарництво, чорний ринок, пияцтво, злочинність. Брежнєв і його партія неспроможні дати з усім цим раду.

РІД ЛІЩИНСЬКИХ

НЬО ЙОРК. Наукове Товариство ім. Шевченка, 1973. 203 стор., ілюстр., мапи, портр., таблиці, 24 цм. Бібліографія стор. 179-180. Серія: Український Архів, том XXIII. Англomовна титульна сторінка.

Праці про українські роди дуже рідко появляються в нашій літературі. Завдяки редакції інж. Нестора Пінковського, з рамени НТШ, українська культура збагатилася описом роду Ліщинських, українського шляхетського роду гербу „КОРЧАК”, що спільно з виданою д-ром Іваном Максимчуком „Нарисом історії роду Петрушевичів” (з 1967 р.) заповнюють нам ту прогалину про родоводи нашої провідної верстви. Мовну редакцію перевів д-р Василь Лев, а вступ написав інж. Нестор Пінковський, який є теж перекладений з коротким змістом праці по-англійськи. Твір „Рід Ліщинських” складається із двох частин: Перша: „На Службі Народові” о. Лева Ліщинського, нащадка шляхетсь-

.....

І хоч як зростає порожня слава Брежнєва, вона не може здержати його занепаду. Віжки влади знаходяться в його руках, але ті руки слабнуть. Брежнєв тепер є старшим, як Хрущов був восени 1964 р., коли змовники, до яких належав і сам Брежнєв, відсунули його від влади і проголосили його резигнацію „з причини віку і стану здоров'я”, хоч Хрущов був тоді все ще здоровий і енергійніший, як тепер Брежнєв.

Брежнєв повинен собі здавати справу з того, що культ його особи трісне, як миляна банька, зразу після його відходу. Він теж повинен бути свідомий того, що його партійні товариші з ЦК уже гарчать один на сдного, чекаючи, коли він опорожнить найвищий стілець у Кремлі, на якому він сидить, щоб собі туди видряпатись. І немов би самому собі і „матушці” Московії на злість Брежнєв не спромігся приготувати собі зміну наслідства влади.

Наслідком старіння кремлівської верхівки наближається неминуча зміна в проводі московської червоної імперії, що може спричинитися до палацового перевороту.

Поневолені, не-московські народи, а в першій мірі український народ на рідних землях і у вільному світі, повинні бути до цього пригтованими.

кого роду, спомин, розказує про його молодість і виховання в українській шляхетській патріотичній і релігійній родині, яка багато праці вклала в суспільно-громадському і релігійному житті української нації. В другій частині він описує його участь у боротьбі й відбудові української незалежної держави, будучи учасником формації Українських Січових Стрільців, переживши всі світлі й трагічні моменти їх в роках 1918-1920. Їх побут на Україні, на Буковині, бої за Львів, Чортківську офензиву, перехід за Збруч, вхід до Києва 31 серпня 1919 року, Зимовий похід і поворот до Галичини. Все документовано багатими ілюстраціями й літературою: стор. 1-137. Друга: „Історія роду Ліщинських-нарис”, написав інженер Нестор Пінковський, стор. 139-180. Автор заподає історію походження герба „КОРЧАК”, який виводиться від 15-го століття, як старий боярський рід; а навіть, за іншими джерелами, ще з дохристиянських часів, проживаючи над Дунаєм в колишній римській провінції Панонії. Від 1288 р. стрічаємо цей рід в Польщі, який за гетьмана Богдана Хмельницького, після років денаціоналізації Польщею, дав доказ українського патріотизму. Він заподає історію, як утворилося шляхетське прізвище „Ліщинський” й, крім різних гербів, на мапі „Сянік та околиця”, показує село Лішню, звідки вийшов рід Ліщинських герба „Корчак”. Один із тих нащадків згинув 1683 р. під Віднем у війні з турками. Рід розрісся й поширився після розподілу Польщі 1772 р. по Галичині і Волині. Осідком того роду була місцевість Медуха біля Галича та села Біле і Новосілка, де на парохіях перебували три генерації того роду. Років 400 того роду представив нам інж. Нестор Пінковський, син о. Івана Пінковського і його дружини Євгенії з роду Ліщинських. Заподанням літератури і покажчиків закінчується ця дуже оригінальна праця.

Д-р Ол. Соколишин

*****

СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ! НАШІ ПЕРШІЙ І НАЙГОЛОВНІШИЙ ОБОВ'ЯЗОК — ДОПОМОГА НАШИМ БРАТАМ І СЕСТРАМ У ПОНЕВОЛЕННІ БАТЬКІВЩИНІ У БОРОТБІ ЗА ВОЛЮ І ДЕРЖАВНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ!

*****

Софія Наумович

ОГЛЯД КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ

(Продовження)

Як сказано на початку нашого „Огляду”, з літературною критикою у нас не так уже погано, коли у визначеному часі можемо занотувати аж три солідні літературознавчі праці: Дмитро Нитченко — „Елементи теорії літератури і стилістики” (1), Анатоль Юриняк — „Критичним пером” (2), Юрій Бойко — „Вибране” (3). (Щоправда, появилася й збірка д-ра Л. Лукіча, якої ми ще не дістали, та „Строфіка” Ігоря Качуровського, яка вимагає спеціаліста, і то му не беремося її розглядати).

*****

ПОСЛАННЯ ВАЛЬДГАЙМА

Генеральний секретар Об'єднаних Націй К. Вальдгайм вислав на адресу керівників партії і уряду УССР таке привітальне послання:

З нагоди святкування шістдесятої річниці Вашої республіки я з великим задоволенням передаю Вам і через Вас народові Української Радянської Соціалістичної Республіки мої щирі поздоровлення.

Українська Радянська Соціалістична Республіка за минулі роки досягла значного економічного і соціального прогресу. Ваша країна відіграє важливу роль у діяльності Організації Об'єднаних Націй з перших днів існування цієї всесвітньої організації. Я впевнений у підтримці Вашого Уряду в наступні роки і хочу запевнити Вас, що Організація Об'єднаних Націй з свого боку, як і раніше, прагнуче до загального миру і міжнародного співробітництва.

У зв'язку з цією річницею я хотів би передати Вам, Урядові і народові Української Радянської Соціалістичної Республіки мої найкращі побажання дальших успіхів і процвітання в майбутньому.

Кажуть, що мову дано дипломатам на те, щоб приховувати їхні думки. Невже ж таки Генеральний Секретар ООН К. Вальдгайм не знає, що в Україні за останніх 60 років ніякого соціального прогресу не досягнуто? Невже йому не відомо, що маріонеткова УССР жадної ролі в діяльності Об'єднаних Націй не відіграє? Невже він не знає, що Уряд УССР є лише експозитурою, фальшивою вивіскою для колоніальної країни, званої Українською Радянською Соціалістичною Республікою?

Дмитро Нитченко (Чуб) зробив велику прислугу учням українознавства і, ніде правди діти, їхнім учителям. У книжечці на 86 стр. він подав загальні відомості про теорію, будову, засоби, стилі, жанри і напрямки літератури, без знання яких важко не то творити, але й розуміти літературні твори. Автор пояснює ці складні питання незвичайно приступно, тож, засвоївши зміст його книжечки, наші критики зможуть при писанні т.зв. „рецензій” підсилити свої висновки науковими визначеннями. При цій майже піонерській праці Д. Нитченка не могло обійтися без недоглядів, на які звернемо увагу.

Коли в нас існують слова „мистецький”, „мистець”, „мистецтво”, то навіщо брати накинене москалями „худо”? А крім того „художня”, чи пак мистецька, література це „масло-масляне”, бож те що немистецьке — до літератури не належить, воно позалітературне! І хоч сам автор спостеріг і виправив деякі помилки, все ж залишилися ще інші. Шевченкове признание звучить: „Караюсь, мучуся, але не каюсь” (ст. 22), пісня „Пропала надія” — має у третьому рядку: „Любив я дівчину та й та ся змінила”, (79), а не „та й та змінила”, бож галичани не вживали московського „ізмінити”.

Анатоль Юриняк у своїй збірці критичних статей від 1955 до 1973 р. спочатку наче продовжує Нитченка й обговорює в „Мистецьких компонентах” персонажі взагалі та позитивні й негативні зокрема, типовість і типи, тему й тематику, критику та клопоти з нею. З цих останніх міркувань слід навести деякі: „Критичне сумління... не дозволяє ні на які знижки... Це влучно висловлює стародавнє прислів'я: „Платон мій приятель, але ще більший приятель — істина”. ... Та ба! У практиці в нас узвичаїлось, що критикований, якщо тільки його не похвалено, сбов'язково шукає „недоброзичливих мотивів”... Річ ясна, що це відразу перепиняє шлях речевій і плідній дискусії... Чи ж так має бути в культурній громаді, за яку ми себе вважаємо?” Це риторичне запитання автор, очевидно, залишив без відповіді.

Дальша частина збірки це вже „практика” — критичне обговорення творчості більше й менше визначних письменників, театральні рецензії, публіцистика. З великим зацікавленням читаємо про причини Франкового „роздвоєння” в житті між особисто-мистецькими і громадсько-політичним; про „строкатість” Ганни Черинь, про світла й тіні гуморесок І. Євентуального; про достоїнство „власного стилю” В. Гайдарівського; про враження від „Собору” О. Гончара, де „герої повісти живуть і діють цілком суверенно” (73), стже повість брехлива: про „торбу січки”, чи пак „Київ” О. Ізарського (75), „яка справляє враження порожнечі, пустки”, а весь „роман” написаний „лишномовно аж до нудоти” (76), „всі персонажі... не діють, а тільки говорять” і де „про свою бездарність сам автор пише: „І навіть в запалі демонструвати свою безпорадність, безкритичність... і тричі прокляте простацтво” (89); про мовний „суржик” Винниченка і ненавмисні москалізми, щоб дійти до висновку, що „українське село в творах В. Винниченка — це майже виключно наймити і заробітчани”, а „прошарок самостійних господарів майже не фігурує” і причина цьому „мода за тих часів марксистська світоглядова настанова” (111); про щире захоплення повістю І. Качуровського „Дім над кручею”, бо вона написана „прозора-просто, без псевдопоетичних „прикрас”... без „кучерявого барокко”, які то прикраси та кучерявість так, бува, уповільнюють сюжетну акцію, як давніше, в часи Нечуя-Левицького, всюдисущі описи соняшників та верб” (124); про книжку В. Чапленка „Українці”, в якій автор спихає вину за неволю України раз на несвідомі селянські маси, раз на вищі верстви, — „хлопові найкраще без пана” (133) „І його тільки той не осідлає, хто не схоче” (131)...

Пишучи про п'єсу того ж В. Чапленка „Чий злочин?”, А. Юриняк наводить болочі слова І. Франка: „Як можна любити нашу расу — таку родючу на всякого роду ренегатів і перевертнів?” У п'єсі злочин історичної постаті Андрія Річинського, кол. члена ЦРади, в тому, що він „щойно перед дулами енкаведистів прозрів і покався: „Мій злочин... не проти радянської влади...”, а „проти мого народу, виконаний з доручення його найбільшого ворога” (колекти-

візація). І тут наш критик дає таку свою ремарку: „На цім місці кортить зауважити, що майже всі наші літературні „герої зради” виступають упарі з жінкою (чи то просто з коханкою) неукраїнського походження. Згадайте польську шляхтянку Андрія Бульби, польку... Зося... дружину Сави Чалого... московку Аглаю з „Вальдшнепів” Хвильового... Жінка-чужинка, як спокусниця українських діячів на шляху до яничарства, стала вже своєрідним штампом в українській літературі. А штампів, звісно, годилося б оминати письменникові з певним досвідом.” (145).

Похваливши оповідання О. Смотрича: „Його мета — дати внутрішній духовий образ сучасної підсоветської людини, головно людини-маси”, А. Юриняк дивує нас своїм наставленням до Людмили Коваленко. У критиці на „Рік 2245” все, що ми вважали б позитивом, для нього негативи; зокрема ж накреслення характеру москаля Ранцева: „брутальний, мстивий, захланий і жорстокий”. Спеціальну лють виявляє Ранцев до українців „він би їх усіх „утопив у ложці води”, — називає „тенденційним”, мовляв, авторка „ототожнює московський народ і сучасний московський режим” (182). Навівши ці місця Л. Коваленко, де Ранцев „визволяє Європу”, А. Юриняк повчає авторку: „Коли б цей бридкий персонаж був лише мистецьким образом сучасного режиму, ми ледве мали б претенсію до авторки, але... він є водночас образом цілої московської нації. Явна політична тенденція, що вражає читача” (183). А ми відповіли б: „Залежить, якого читача! Напевно не того, що знає Шевченкові вислови про „море крові”, історію Петербургу, збудованого на „козацьких кістках”, чи „трупів, що ріки загатили” після московської різні під Полтавою, — той скаже, що це не „тенденція”, а історичні злочини Москви! І тому прикро, що наш критик дозволяє українській авторці малювати злочини „режиму”, а не народу, який цей чи подібний „режим” встановлює від Івана Калити до всіляких „Ільчів”. І ми зі свого боку просили б Шановного Критика не наводити у своїх писаннях утертих фраз Толстого про те, „що таке фантастичне в літературі”, замість послужитися нашими чи європейськими вченими.

Про історичну повість Леоніда Полтави

„1709” А. Юриняк висловлюється теж доволі критично зокрема за перевагу „побутового” над історичними подіями, але, з другого боку, і за історичні документи „живцем всаджені”, що становлять „немистецький текст” у повісті. Зате хвалить його добру, літературну мову, „позитивне освоєння ним літературної спадщини в галузі повістарства” та „позитивні спроби . . . пожвавити розповідь звертанням до читача” (210). Зайвими видаються нам в українській книжці „Завваги до творчості Ф. Достоєвського” про його „передбачування” большевизму, „бож уся московська історія — це один большевизм і його нема що „передбачувати” — вистачить прочитати історію Московії. Крім того, у цій книзі на 318 ст. маємо ще інші рецензії — на поезію, театральні вистави і публіцистику, обговорення яких забрало в надто багато місця. Все ж годиться ствердити, що, прочитуючи їх, наші автори могли б переглянути свою творчу настанову, виправити літературну якість чи навіть політичну думку своїх творів.

**

Професор Українського Вільного та Німецького, Максимільянового університетів у Мюнхені, Юрій Бойко, випустив уже другий том „Вибраного” зі своєї літературознавчої праці. До оригінальності видання належить авторів життєпис на тлі прецікавого наświetлення тих задушливих обставин, у яких довелося не тільки жити, але й творити українському вченому. До першого тому ввійшли статті, есеї й розвідки з 30-их рр. у краю, — з того часу цінна стаття „Молодий театр” Курбаса, — до 1956 р. на еміграції. На них яскраво позначилася та „творча атмосфера”, в якій їх писалося. Якщо названа перша стаття відбиває ще сяку-таку свободу думки під час відомої „літературної дискусії”, коли про Курбаса можна ще було писати, а його театральну діяльність обговорювати, то далші — про Коцюбинського чи Франка — уже мусіли наголошувати все „соціальне” з промовчанням національного. Проте, навіть так обмежений у своєму вислові автор зумів дати багато цінних думок про цих двох творців української літератури.

Критичні нариси Ю. Бойка початків еміграції, зокрема перші з них, ще обережно-стримані, але що далі, то вони сміливіші й розгорнутіші,

бо автор чимраз краще бачить, якої шкоди завдала Москва нашій літературі своїм соцреалізмом і шовінізмом. З того часу замітні статті „Підсоветська література 1941-50 рр.”, „Микола Хвильовий” та „Белінський і українське національне відродження”. Ця остання стаття варта цитування, бо ще й досі не переводяться українці, які не можуть проснутися від тиміям, що ним обкурили москалі Белінського, пропускаючи його протиукраїнські висловлювання. „Для Єфремова, — пише Ю. Бойко, — образ Белінського затьмарений лише в одному, у відношенні до Шевченка . . . крізь окуляри українського лібералізму Єфремов не в силі побачити, що Белінський з голови до ніг російський великодержавник, запалений жерущою пристрастю знищування всього свідомо українського. Цього не помічає й Іван Кривецький у своїй студії „Корифеї російської критики і українське письменство” (Львів, 1905), який, сліпо йдучи у трактуванні Белінського за Драгомановим, не спромігся до кінця побачити вивершений і принципово заїлий великодержавницький підхід Белінського до української проблеми” (ст. 149) Такі ж викривальні щодо нищення української літератури, разом з її носіями в УССР, статті Ю. Бойка про Івана Дніпровського, Антоненка-Давидовича, Івана Кочергу, В. Підмогильного, а з новіших О. Гончара й оцінки еміграційних письменників — викривачів московських злочинів Д. Гуменної, В. Барки та ін. Закінчує цей том студія „Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури”, в якій впливи чужих авторів на Шевченка чергуються з порівнянням у користь нашого генія. Документальності книжці додають унікальні літературно-поліційні документи та світлини.

(Далі буде)

*****
З НОВИХ ВИДАНЬ

ІСТОРІЯ ОДНОГО СЕЛА

Назву для цієї рецензії на книжку „Моє рідне село Ценів” вибрано, либонь, невластиву, бо це фактично не історія у стислому значенні цього слова, а своєрідна енциклопедія, присвячена одному селу на Західному Поділлі. І своєю монографією на 625 сторінок, що охоплює не тільки історію, а й топографію цього села, типову будо-

ву його хат, статистику населення, чоловічу і жіночу ношу, місцеву говірку, місцеві культурно-освітні і молодечі організації, релігійне життя, народні звичаї, структуру управління, торгівлю автор описав з глибоким сантимаентом і знанням, дарма, що пише в передмові, що не є він фаховим журналістом і письменником.

Величезний труд уклав п. Іван Мартинюк, працюючи над цією монументальною книгою, що вийшла як етнографічний збірник ч. 41 під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка в Нью Йорку. Не покладаючись лише на свою пам'ять, п. Мартинюк використав численні джерела, що начислюють понад 60 позицій.

Окрему увагу присвячує автор суспільно-політичному життю свого рідного села на Бережанщині — його пробудженню і розвитку в умовах австро-угорської і польської окупації, коли з „незрячих гречкосій” ставали сенівчани свідомими українцями, вилонюючи з-поміж себе визначних організаторів, педагогів, кооператорів і політичних діячів.

Перша і Друга світові війни принесли в село руїну і незчисленні людські жертви. І все таки нащадки славних русичів зводили село з руїн і знову його розбудовували, відновлювали школи, налагоджували громадсько-суспільне життя і кооперацію, яка витискувала чужинців-паразитів, що століттями визискували селянство. І не останню роль в цій конструктивній праці відігравав автор цієї книги.

З любов'ю описує в усіх деталях автор звичаї і обичаї свого села — річні свята в зимовому циклі, Благовіщення, початок весняного циклу, Зелени Свята, початок літнього циклу, Преображення Господнє і початок осіннього циклу, весільні звичаї.

Окремий розділ присвячує автор польській окупації в 1919 році, першій большевицькій окупації в 1920 році, політичній діяльності УВО, пацифікації в 1930 році, початковій діяльності ОУН, німецько-большевицькій війні, Актові 30 червня 1941 року про відновлення української держави, німецькій окупації і третій большевицькій навалі в 1944 році.

Старанно виконані численні ілюстрації, що зображують сільськогосподарське знаряддя і хатне начиння, фотографії хорів, молодечих товариств, похорону, весілля — оживлюють книгу, перенос

сячи читача в часи, які вже ніколи не вернуться.

Село Ценів, як і всі інші села на Україні, за останні десятиліття перейшло глибокі зміни — природні і накінені новим окупантом. Неносять там уже наші люди старовинну традиційну ношу, не співають хлопці й дівчата колядок, навіть заборонено священикам супроводити небіжчиків на цвинтар. І переслідують батьків, які виховують своїх дітей у Христовій вірі.

Але село Ценів перетривало за свою довгу історію не одне лихоліття і напевно перетриває й сьогодні.

Книжку можна одержати, виславши замовленням на адресу: Mr. J. Martyniuk, 216 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y. 11208. Ціна 20 дол. з пересилкою.

В. Давиденко

У СПРАВІ „НАРИСУ ІСТОРІЇ ОУН”

Підготовка другого тому праці д-ра Петра Мірчука „Нарис Історії ОУН” закінчується. Тому закликаємо ще раз усіх, хто може подати якісь інформації про діяльність ОУН в роках 1939-1960, причинки до біографій провідних членів ОУН та відповідні знімки і надіслати їх для використання автором.

У другій томі буде окремий розділ „Завваги й доповнення до першого тому „Нарису Історії ОУН”, тому якщо хтось має якісь завваги, доповнення чи додатки, хай надішле авторові, з виразним зазначенням, до котрої сторінки праці це відноситься.

Адреса автора:

Dr. Petro Mirchuk
5012 N. Marvine Street
PHILADELPHIA, Pa. 19141
U. S. A.

Провід ОУН
Референтура Інформації

З ДІЯЛЬНОСТІ 9-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ В КАРТЕРЕТІ, Н. Дж.

Успішно переведена в минулому році Коляда на Визвольний Фонд принесла 530 доларів, збірка на пресовий фонд „Вісника ООЧСУ” — 40 доларів.

Для дітей влаштовано вечір св. Миколая, а також організовано спільну вечерю.

Відзначено день 22-го січня 1918 року. На нашому терені під патронатом Відділу УККА влаштовано з цієї нагоди бенкет.

Підготовляємось до переведення річних зборів Відділу.

Більшість членів нашого Відділу активно zaangażовані в громадській праці.

Василь Матлага,
секретар Відділу

**ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАШОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЧО-ПОЗИЧКОВА СПІЛКА
"ПЕВНІСТЬ" У ЧІКАГО ТА ФІЛІА В ПАЛАТАЙН, ІЛЛ.**

платить найвищу дивіденду від ощадностей, а саме:

- 5¼% від біжучих щадничих конт,
- 6¼%, 6½%, 6¾%, 7%, 7½% та 7¾% від СЕРТИФІКАТІВ,
залежно від суми та часу, на який вкладається.
- Кожне ЩАДНИЧЕ КОНТО є забезпечене ФЕДЕРАЛЬНОЮ УРЯДОВОЮ АГЕНЦІЄЮ
ФСЛК — до суми 40.000 доларів.
- Бажаєте купити дім, господарство (фарму), чи площу, зверніться до СПІЛКИ за позикою
(мортгеджом), яку одержите на дуже догідних умовах!
КОРИСТАЙТЕ З УСЛУГ, ЯКІ ДАЄ СПІЛКА „ПЕВНІСТЬ“:
  - ОСОБИСТІ ЧЕКИ (ЧЕКОВІ КОНТА) т. зв. „НОВ АКОУНТС“.
  - ПЕНСИЙНІ КОНТА — ІРА та КІО — на яких зложені гроші відтя-
гається від прибуткового податку.
  - НЕЗАЛЕЖНО ДЕ ЖИВЕТЕ, ЩАДІТЬ ПОПІТОЮ В „ПЕВНОСТІ“.
  - ВОГНЕТРИВАЛІ ДЕПОЗИТОВІ СКРИНЬКИ.
  - ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ.
  - ПЛАЧЕННЯ МІСЬКИХ РАХУНКІВ за воду, газ, електрику та телефон.
  - БЕЗПЛАТНЕ НОТАРІАЛЬНЕ ЗАВІРЕННЯ ДОКУМЕНТІВ.

За ІНФОРМАЦІЯМИ та ПОРАДАМИ у всіх ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ просимо звертатися
особисто, або телефонічно з довір'ям!

Години праці:

Понеділок: 9 — 3 по пол.
Вівторок: 9 — 3 та 6 — 8 веч.
Середа: закрито

Четвер: 9 — 3 по пол.
П'ятниця: 11 — 8 веч.
Субота: 9 — 1 опівдні

932-936 N. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL. 60622

tel. (312) 772-4500

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2166 PLUM GROVERD. ROLLING MEADOWS, ILL. 60006 TEL. (312) 991-9393

**СТЕНТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
"БУДУЧНІСТЬ"
У ДЕТРОЙТІ**

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІ-
ЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ.
НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИКИ НА АВТА, ДО-
МИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІ,
ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ
(КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО
10.000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВ-
ЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5¼% ДИВІДЕН-
ДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве
забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT

4641 Martin Ave. 3011 Caniff
Detroit, Mi. 48210 Hamtramck, Mi. 48212

Tel.: 843-5411

**ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.**

ВИДАЄ ПОЗИКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГА-
НІЗАЦІЯМ, СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ
КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ, УДІЛЯЄ
НАЙДЕШЕВШИЙ КРЕДИТ НА АВТА,
МОРТГЕДЖІ,

ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки,
вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця
забезпечене.

Приймає ощадності і платить 6% дивіденди.

Безплатне забезпечення ощадностей.

Безплатне життєве забезпечення
до 2.000 дол.

Адреса:

SUMA (YONKERS)

FEDERAL CREDIT UNION

301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703

Tel.: 914-965-8560

ПРО ЩО СНИЛА СТАРА КОБИЛА (Фейлетон)

Багато людей вірять у перевтілення, тобто, що людина після своєї смерті перевтілюється в іншу людину, в звірину, птаха, плазуна, рибу, комаху, навіть у рослину. Також і тварина може перевтілюватись у людину. Я, хоч і скептично підходжу до такої, так би мовити, надприродної можливості, але всі знаки на небі й землі, звичайно, в українському засягу, всупереч моєму маловірю, вказують на те, що я й інші скептики помилюємось.

Безперечним фактом такого чуда в нашій діяспорі є перевтілення кобили в особу редактора І. М'яремка.

Була собі десь колись кобила, яка жила, ходила, сіно їла, на траві паслась. Побачивши одного разу, як табунець горобців зірвався із землі та й полетів, почала й собі мріяти, щоб полетіти навпростець понад загородою, понад хлівом, а там і сісти десь у вісві. Пробувала, підсакувала, надималась, але даремно. Аж коли заснула в стайні на соломі, тоді їй приснився чудовий сон, що вона літала наввипередки з іншими горобцями високо понад стайнею, деревами, полями.

Іншим разом побачила, як вивірка стрибнула на дерево і почала плизгати по гілках, і давай собі також спинатись копитами по стовбурі, але знову не пододала такої штучки. Аж щойно вночі, у сні, вдалась вона їй.

Отак мається справа з кобилою в людській подобі — паном редактором І. М'яремком. Різниця між кобилою й ним лише та, що перша пробувала на яву втяти штучку — наслідувати горобців і вивірку, що було понад її фізичні спроможності, а пан редактор, мабуть, і не пробував піти слідами тисяч тих молодих хлопців і дівчат, тих „лицарів абсурду“, які боролись у лавах УПА, а нишком-тишком змився на еміграцію і тут собі фантазує і снить доскочу.

Снилось йому вже не раз і не два, як то у вільній Україні народ презирливо ставився і до ОУН, і до УПА, засудив їх, не прийняв у свою відновлену державу. Натомість йому, демократові з демократів, і його одностудійцям підносили лаврові вінки, хліб і сіль та висловлював признання за їхню діяльність і за знеславлювання проклятих бандерівців.

Снилось йому, мабуть, також, що ні один з бандерівців не дістався на чужину. Всі або полягли, або донциують їх по концентраційних таборах, тюрмах, психушках і засланнях. А він тут, у на-

шій діяспорі — пуп, мозок і серце її. І ростуть, процвітають „реалітети“ всякі, опортунізм, прис-тосуванство і, самозрозуміло, „українська папківсько-кобиляцько-копичинецька демократія“. І всі славлять його, дивуються його мудрості, піддержують морально й матеріально.

Отакі то сні верзуться панові редакторові І. М'яремкові. Пробудившись зі сну, він фантазує собі доскочу та ще й свої фантазії виводить на папір, щоб люди побачили, який то геній у ньому загіздився.

Панько Незабудько

УБИВЧИН „АНГЕЛЬСЬКИЙ ПОРОШОК“

Цей наркотик називається також „дуном“, „бджолою“, „кришталом“. Але як би його не називали пенесіліпін (ПіСіПі) — найбільш небезпечний наркотичний продукт, що по всіх стежках Америки завойовує собі перше місце після відомого ЕлЕсДі. Згідно з статистичними даними близько третини наркоманів падають жертвою „ангельського порошку“, з чого одна п'ята частина заживає його регулярно.

ПіСіПі — причина смерті сотень молодих людей, убивств, самогубств, злочинів і нещасливих випадків. Лише в районі Детройту протягом останнього року отруїлось цим наркотиком 214 осіб. „Вони, — заявив бостонський лікар, — те, що заживали, вважали невинним засобом, щоб піднести настрій“.

Під впливом ПіСіПі один студент зайшов у незнайомий йому дім, убив малу дитину і зарізав його вагітну матір. Заживши дозу цього страшного наркотику, один юнак у Сан Дієго, в Каліфорнії, вдер пальцями свої обидва ока. В районі Чикаго кільканадцять хлопців і дівчат втопилися в озері, втративши внаслідок ужиття „ангельського порошку“ інстинкт самозбереження.

Ефект, спричинюваний цим наркотиком, годі передбачити, і тому про нього кажуть, що він або може піднести людину на небо, або вкинути в пекло.

Винайдений у 1950-их роках пенесіліпін годі було одержати в аптеках, і вживали його лише як анестетичний засіб під час дослідів над мавпами. Причиною його раптового поширення є те, що він дешевий і його легко може випродукувати навіть аматор.

Раптовне поширення ПіСіПі серед молоді експерти пояснюють тим, що цей наркотик нібито підносить сексуальну потенцію. Причиною цього є також приховане бажання смерті.

*****
"VISNYK" — "THE HERALD"

Published by Organization for Defence of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August, when bimonthly.

Second class postage paid at General Post Office,

New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,

New York, N. Y. 10003.
*****